

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/niewzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DDOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Na etapie opracowywania projektu Programu wstępnie dokonano wyboru wariantu rekomendowanego do realizacji (OP III), a analizom w prognozie poddano wszystkie 3 ostateczne warianty ochrony przed powodzią, co jest podejściem prawidłowym. Poglębione analizy na środowisko przyrodnicze przeprowadzone na potrzeby prognozy potwierdziły wybór wariantu OP III („W wyniku przeprowadzonych analiz oraz wykonanej analizy wielokryterialnej - rekomendowanym wariantem jest wariant OP III zapewniający największą retencję powodziową i umożliwiający realizację celu Projektu. Wdrożenie działań minimalizujących i odpowiednie zagospodarowanie polderów ograniczy możliwość wpływu na środowisko przyrodnicze”, str. 327).	Wyjaśniono	Wyboru wariantu dokonano za pomocą analizy wielokryterialnej, uwzględniającej skuteczność w ograniczeniu zagrożenia powodziowego, koszty inwestycyjne i utrzymaniowe, stopień ingerencji w środowisko przyrodnicze oraz wpływ na życie społeczne na podstawie ośmiu kryteriów porównawczych: -Skuteczność osiągnięcia celów zarządzania ryzykiem powodziowym, -Efektywność ekonomiczna, -Zapewnienie finansowania, -Kryterium zgodności z RDW, -Zakres i stopień negatywnego oddziaływania na środowisko, -Możliwe konflikty społeczne związane z realizacją działań, -Znaczenie dla realizacji strategii adaptacji do zmian klimatu, -Kryterium synergii - osiągnięcie celów z innych krajowych dokumentów planistycznych. Analizując warianty OP I, OP II, OP III z uwzględnieniem wszystkich 8 kryteriów, wariantem uzyskującym najwyższą ocenę jest wariant OP III (ocena wariantów wg 8 kryteriów została opisana w rozdziale 7 Programu działań). Wariant OP III pomimo niższej oceny w zakresie kryteriów środowiskowych w stosunku do wariantu OP I, charakteryzuje się największą retencją powodziową oraz uzyskał wyższą ocenę w kryterium: Znaczenie dla realizacji strategii adaptacji do zmian klimatu oraz w kryterium: Wpływ na osiągnięcie strategii i programów w zakresie zęglu, energetyki i środowiska. W ramach Prognozy zaproponowano działania minimalizujące, ograniczające wpływ wraz z propozycją zagospodarowania przyrodniczego wykorzystującego potencjał przyrodniczy obszaru, co powinno zminimalizować oddziaływanie planowanego wariantu na środowisko naturalne. W dalszej części tabeli odniesiono się do uwag w zakresie możliwego oddziaływania na obszary chronione i korytarze ekologiczne.
1.1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DDOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Fakt zarekomendowania do wdrożenia działań z wariantu 3 (OP III) tj. polder przepływowy Koszyce - Szczurowa + polder wzdłuż Wisły „Przykop” budzi zasadnicze zastrzeżenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Wątpliwości te dotyczą zwłaszcza polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (będącego również przedmiotem analizowanego wariantu OP II), którego realizacja doprowadzić może do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko i spowoduje przerwanie ciągłości morfologicznej rzeki Wisły. Zarówno budowa jak i funkcjonowanie tego polderu ingerować będą bezpośrednio w obszar Natura 2000 (opisane szerzej w dalszej części opinii). Budowa zapory czołowej w korycie Wisły będzie miała negatywne konsekwencje dla zachowania spójności sieci obszarów Natura 2000 związanych z doliną tej rzeki oraz spowoduje wystąpienie licznych oddziaływań podziemnych powodujących np. zakłócenie procesu migracyjnego wielu gatunków chronionych stanowiących przedmioty ochrony tych obszarów. Może to doprowadzić do zauważalnych, negatywnych zmian w zachowaniu funkcjonowania korytarza migracyjnego o randze krajowej.	Wyjaśniono	Przerwanie ciągłości morfologicznej rzeki: Na etapie eksploatacji, przez sekcję przelewową na zaporzę na Wiśle przeprowadzane będą wody podczas normalnej eksploatacji polderu przepływowego Koszyce - Szczurowa oraz wody powodziowe. W czasie przepływów średnich i niskich przepływ będzie swobodny przez otwarte prześia, co ma istotne znaczenie dla zachowania ciągłości morfologicznej. Dopiero w przypadku pojawienia się wezbrania powodziowego zamknięcia będą podnoszone lub opuszczane, dzięki czemu znacznie by gromadzona woda w polderze. Odpyływ wód z polderu odbywać się będzie przez upusty denne zlokalizowane w zaporzę, na poziomie dna rzeki. Umożliwia to stałego piętrzenia pozwala na uniknięcie niekorzystnych zmian jakości wody w rzecze. Zakładane funkcjonowanie polderu oznacza rzadką ingerencję w naturalny reżim hydrologiczny Wisły, pozostawiając w korycie przepływ możliwie najbardziej zbliżone do naturalnego. Zatem zastosowanie rozwiązania powinno ograniczyć wpływ funkcjonowania polderu na ciągłość morfologiczną cieku. Funkcjonowanie polderu w warunkach normalnej eksploatacji (poza wystąpieniem stanów powodziowych) umożliwiać będzie utrzymanie podstawowych warunków związanych z kształtowaniem się siedlisk ptaków w korycie rzeki na odcinku poniżej (transport drobnego rumowiska i jego odkładanie się w korycie rzeki w wyniku wahań poziomu wody w rzec). Zaprojektowanie zapory umożliwiającej migrację rybom i innym organizmom wodnym potwierdzają przykłady: Roztoki Bystrzyckie na Góroworwie, Bobosów na Nysie Łódzkiej, Rzymówka na Kaczawie, Źródło „Jankowski W. Przyrodnicze skutki budowy i funkcjonowania zbiorników, przegląd Przyrodniczy). Wpływ na obszary Natura 2000, zachowanie spójności sieci obszarów Natura 2000: Odpowiedź w zakresie możliwego oddziaływania na obszary Natura 2000, obszary chronione – zostały udzielone w dalszej części Tabeli: pkt. 4.2, 4.5, 4.9, 4.12, 4.13, 4.15, 4.18, 4.19. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione. Negatywne zmiany w zachowaniu funkcjonowania korytarza migracyjnego o randze krajowej: Przewidywany wpływ przedsięwzięcia na korytarz ekologiczny uśredniony jest od stopnia defragmentacji i utraty łączności pomiędzy typami siedlisk przyrodniczych (tak, łaśów, samego korytarza rzeki). Uwzględniając możliwy wpływ związany z realizacją polderu przepływowego na zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków występujących w dolinie rzeki oraz w obrębie planowanego obiektu, wskazan w Prognozie: Realizacja wariantu wiązać się będzie z wpływem na korytarz ekologiczny. Budowa zapory czołowej będzie przeszkodą na szlaku migracyjnym, przyczyniając się do pogorszenia warunków migracji zwierząt. Zapora stanowić będzie pewną przeszkodę w migracji zwierząt wzdłuż doliny Wisły i Uszowcy. Migracja zwierząt będzie odbywała się wzdłuż koryta rzeki (analogicznie jak w obrębie obiektów mostowych) oraz poprzez specjalne przejścia dla zwierząt w obrębie zapory czołowej (zamykane na czas piętrzenia wody w obrębie polderu). Tego rodzaju rozwiązania będą umożliwiały migrację różnych grup zwierząt (ptaki, gady, ssaki, wzdłuż koryta rzeki, ptaki i nietoperze wzdłuż koryta i ponad zaporą czołową polderu). Ptaki oraz nietoperze w trakcie przełotów wzdłuż koryta rzeki będą musiały wzniesić się ponad obiekty zapory osiągając wysokość ok. 80 m. Po zakończeniu realizacji prac, zahumuszowaniu i obsianiu mieszanin traw zapory polderu, a także po odtworzeniu terenów zielonych powyżej zapory, bezpośrednio w strefie prowadzenia prac, oddziaływania na krajobraz będą występowały, ale będą ograniczone do obiektów zapory i jej bezpośredniego otoczenia. Poza zaporą czołową i wałami bocznymi, teren w obrębie polderu będzie przede wszystkim pokryty roślinnością naturalną i półnaturalną. Wzdłuż koryta rzeki na odcinku, gdzie planuje się zlokalizowanie zapory czołowej obecnie występują wąskie pasy zadrzewień wierzbowych i topolowych, poza bezpośrednim obszarem zajęтым pod zaporę ich zachowanie będzie możliwe. Eksploatacja zapory nie będzie stanowić przeszkody w przemieszczaniu się ryb i innych organizmów wodnych. Identyfikując możliwy wpływ zaproponowano działania minimalizujące niebędące do uwzględnienia na dalszym etapie prac tj. wdrożenia rozwiązań projektowych i w efekcie technicznych, które zapewnią będą możliwość swobodnej migracji fauny przez obiekty zapory czołowej oraz zaprojektowanie odpowiedniego nachylenia skarp. Ponadto w Prognozie podkreślono: Zmiana zagospodarowania terenów z gruntów ornych na łąki i pastwiska, zachowanie dotychczasowych łąk, terenów podmokłych i bagiennych, odtworzenie starorzeczy w obszarze polderów może przyczynić się do wzrostu walorów przyrodniczych oraz możliwości zasiedlenia terenów w obrębie planowanych obiektów przez chronione i cenne gatunki roślin i zwierząt. W warunkach normalnej eksploatacji, poza okresami wystąpienia powodzi, polder powinien także pełnić funkcje naturalnej doliny dużej rzeki niższej, gdzie w zagospodarowaniu dominować będą ekstensywnie wykorzystywane użytki zielone, w ten sposób obszary te będą pełniły istotne funkcje przyrodnicze, będące jednocześnie zabezpieczone przed innymi formami zagospodarowania mogącymi niekorzystnie wpłynąć na walory przyrodnicze. Uwzględnienie powyższych wskazań przyczyni się do ograniczenia wpływu na korytarz migracyjny oraz zminimalizuje możliwe oddziaływanie.
1.2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DDOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	W przypadku wariantu OP I, również może dojść do licznych negatywnych oddziaływań na wiele obszarów chronionych, w tym na obszary Natura 2000, co może zagrażać zachowaniu spójności sieci tych obszarów, jednak budowa tego rodzaju polderów nie będzie wpływać na ciągłość morfologiczną rzeki. Budowa polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa i przebudzenie rzeki Wisły zapora czołową będzie wymagała tymczasowego przemieszczenia na czas budowy koryta rzeki Wisły i Uszowcy, co będzie negatywnie oddziaływać na migrację gatunków oraz może spowodować pogorszenie stanu JCWP. Nie można zatem zgodzić się ze stwierdzeniem (str. 259) „Zmianie nieznaczne ulegnie morfologia koryta w rejonie zapory. Wpływ na ciągłość biologiczną oraz transport rumowiska rzecznoego będzie pomijalny. Oddziaływanie funkcjonowania polderu przepływowego Koszyce - Szczurowa na cele środowiskowe JCWP ocenia się jako umiarkowane. Na etapie budowy zapewniona zostanie ciągłość morfologiczna rzek z uwagi na poprowadzenie wód kanałami obiegowymi”. Natomiast dla zadnego z 17 polderów z wariantu OP I w prognozie nie stwierdzono zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP.	Wyjaśniono	Oddziaływanie wariantu OP I na obszary Natura 2000 i zachowanie spójności sieci tych obszarów: Odpowiedź w zakresie możliwego oddziaływania na obszary Natura 2000, obszary chronione – zostały udzielone w dalszej części Tabeli: pkt. 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.11, 4.13, 4.14, 4.15. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderów na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione. Oddziaływanie budowy polderu przepływowego na etapie realizacji (przełożenia na czas budowy koryta rzeki Wisły i Uszowcy) i wpływ na stan JCWP: Zgodnie z zapisami Prognozy: Przerwanie koryta cieku na czas budowy i regulacja rzek Wisły i Uszowcy będzie miała wpływ na skład i liczebność fitobentosu. Na odcinkach koryta, objętego pracami może nastąpić utrata większości mikrosiedlisk typowych dla ekosystemu rzecznoego. Niemniej, oddziaływania te nie powinny być znaczące w skali JCWP. Wista jest fauną do Wisły (RW200012113969) i Uszowca (RW200012113969) w obrębie których prowadzone będą prace i zakaz jest, aby przy realizacji stosowanych działań minimalizujących, znacząc odtworzenie siedlisk nastąpił w perspektywie kilkuletniej. Zaprojektowany fragment Prognozy odnosi się do podsumowania możliwości oddziaływania, uwzględniając zarówno etap budowy jak i eksploatację. Należy podkreślić, że na etapie eksploatacji w czasie przepływów średnich i niskich przepływ będzie swobodny przez otwarte prześia. Co ma istotne znaczenie dla zachowania ciągłości morfologicznej. Dopiero w przypadku pojawienia się wezbrania powodziowego zamknięcia będą podnoszone lub opuszczane, dzięki czemu znacznie by gromadzona woda w polderze. Odpyływ wód z polderu odbywać się będzie przez upusty denne zlokalizowane w zaporzę, na poziomie dna rzeki. Umożliwia to odprowadzenie niskich i średnich przepływów przez czasę zapory i swobodną migrację ichtiofauny w górę i w dół cieku. Poza okresami powodziowymi (czyli przez znaczącą część czasu), rzeka swobodnie przepływać będzie istniejącym korytem przez urządzenia upustowe i tym samym odbywać się będzie codzienny transport rumowiska. Odstąpienie od stałego piętrzenia pozwala na uniknięcie niekorzystnych zmian jakości wody w rzec. Identyfikowany wpływ na etapie budowy zostanie zminimalizowany poprzez poprowadzenie wód kanałami obiegowymi. Dodatkowo przed rozpoczęciem prac należy uzgodnić z zespołem ekspertów środowiskowych (w tym z ekspertem ichtiologiem) szczegółowe warunki ich prowadzenia, tak aby nie doprowadzić do przerwania ciągłości korytarza migracyjnych organizmów wodnych. Zgodnie z oprc. Zapory a powódzie: Raport Tworzystwa na rzecz Ziemi i Polskiej Zielonej Sieci”; „Ukierunkowanie projektów na redukcję łąk o katastrofalnych rozmiarach skutkuje tym, że zbiornik napełnia się co kilkanaście lat (...) oraz nie ingeruje podczas wezbrań niewiedki i średnich. Ma to korzystne skutki (...) środowiskowe, ponieważ (...) (2) nie zmienia naturalnych wahań przepływów i stanów poniżej zbiornika niezbędnych dla zachowania dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wód zalewnych. (3) nie tworzy przeszkody dla wędrówki rybi”.
1.3.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DDOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Na uwagę zasługuje również kwestia znacznej skali przewidywanych wyekscerzzeń (grunty prywatne, zarówno rolne, jak i nierolnicze) i przesiedleń w wyniku realizacji założeń Programu. W zależności od wariantu powierzchnia gruntuń do wywłaszczenia kształtuje się na poziomie: wariant OP I - 3 815,26 ha, wariant OP II - 3 033,6 ha, Ponadto, wystąpi konieczność przesiedleń i relokacji: wariant OP I - 10 budynków mieszkalnych, 12 budynków gospodarczych, 1 obiekt rekreacyjny do relokacji, 51 osób do przesiedlenia; wariant OP II - 248 budynków mieszkalnych, 357 budynków gospodarczych, 6 obiektów rekreacyjnych do relokacji, 779 osób do przesiedlenia.	Wyjaśniono	Podstawowe problemy zagrożenia powodziowego w zlewni Górnej Wisły to niedobór sterowanej retencji w systemie ochrony przed powodzią, która umożliwiałaby zmniejszenie fal powodziowych w dolinie Wisły. Związane jest to z brakiem możliwości rozbudowy i podwyższania istniejących obwałowań. Wraz ze wzrostem wartości przepływów w dolinie Wisły podnosi się poziom wód i dochodzi do sytuacji, gdzie istniejące wały są przelewane i dochodzi do ich awarii. Na chwilę obecną na znacznych odcinkach wały posiadają już wysokość dochodzącą do 6-8 m, a ich dalsze podwyższanie zwiększy poziom ryzyka i zagrożenia dla terenów przyległych w przypadku ich awarii. Duze wysokości i natężenie opadów oraz krótkie czasy spływów wpływają na koncentrację fal i dopływów tj. Raby, Dunajca, Wiałoki i Sanu. Zapewnienie możliwości transformacji fal powodziowej poprzez sterowaną retencję, na przedmiotowym odcinku Wisły umożliwi redukcję wezbrania do wielkości umożliwiającej bezpieczne przeprowadzenie przez teren międzywałą ograniczony istniejącymi wałami oraz zapobieganie równoczesnej kulminacji fal powodziowych z południowych dopływów Wisły. Lokalizacja planowanego polderu przepływowego została wybrana ze względu na następujące aspekty: - Unieszczenie nowych możliwości w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów, które obecnie zagrożone są zalewaniem wodami powodziowymi, a wskutek realizacji inwestycji objętych Programem będą poddane ochronie, przy jednoczesnym unowocześnieniu infrastruktury technicznej i komunalnej na terenach bezpośrednio objętych działaniami inwestycyjnymi, - Możliwość otwarcia na inwestycje nowych terenów, które poprzez modernizację i budowę nowych budowli przeciwpowodziowych zmniejszą ograniczenia zabudowy na tych terenach i zmienią ich status (obecnie jest to obszar szczególnego zagrożenia powodzią), - Charakterystyczny układ hydrograficzny, wymagający uregulowania, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem powodziowym – zmniejszenie szkód spowodowanych powodzią w 2010 roku, - Ukształtowanie doliny Wisły, predysponowane do zapewnienia dodatkowej retencji. Obszar proponowanego polderu przepływowego Koszyce – Szczurowa stanowi duży węzeł hydrograficzny. Do Wisły uchodzą tutaj następujące rzeki: Raba, Sreniawka, Nidzica, Gróbką, Uszówka oraz Uszowca, a powyżej znajduje się również ujście Drwinki. Umieszczenie polderu w takim terenie stanowi optymalne założenie pod względem technicznym – przegrodzenie Doliny Wisły zaporą czołową polderu pozwala na uzyskanie dużej pojemności retencyjnych przy stosunkowo niewielkiej wysokości napełnienia wody, co nie jest tak efektywne w przypadku innych lokalizacji. W trakcie powodzi 2010 r. znaczna część terenów gminy Szczurowa wzdłuż Wisły została zalana wodą powodując straty dla życia, zdrowia i mienia ludzi. Należy podkreślić, że znaczna część obszaru planowanego polderu pokrywa się z wyznaczonymi oficjalnie obszarami zagrożenia powodziowego. Zakres tych obszarów opublikowany jest na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego, prezentowanych w internetowym Hydroportalu (źródło: https://wody.isok.gov.pl/map_kzgw/?mapa=gpmZP), gdzie dostępne są mapy zagrożenia powodziowego – określające obszary, które mogą być zalane w przypadku wystąpienia powodzi o określonych prawdopodobieństwach (niskim – powódź raz na 500 lat – 0,2%; średnim – powódź raz na 100 lat – 1%; wysokim – powódź raz na 10 lat – 10%). Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego (powódź raz na 100 lat i powódź raz na 10 lat) ograniczają możliwości zabudowy tych terenów i wprowadzają się do wielu dokumentów planistycznych, w tym m.in. do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gminnego programu rewitalizacji, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy i lokowania na tych terenach nowych obiektów budowlanych lub przebudowa już istniejącej zabudowy wymaga każdorazowo uzyskania pozwolenie wodnoprawnego. Więcej dostępnych informacji na temat istniejących dokumentów planistycznych lub etapów realizacji kolejnych aktualizacji map zagrożenia i ryzyka powodziowego można znaleźć na stronach Wód Polskich: www.powodzie.gov.pl . Od 2010 roku wykonano dla regionu wodnego Małej i Górnej Wisły wiele analiz i koncepcji, natomiast wszystkie rozwiązania skupione wokół dopływów Wisły nie rozwiązywały problemu powodzi na samej Wiśle, wręcz nawet go pogłębiały, w przypadku uszczelnienia ochrony biernej na dopływach. Konieczne zatem było zaproponowanie działań, które w istoty sposób zrehabilitują na niedar wód powodziowych i wygenerować straty, w tym co przysia w sposób niekontrolowany poprzez np. przerwanie obwałowania. Dlatego kilka lat temu podjęto decyzję o kompleksowym rozwiązaniu problemu zagrożenia powodziowego na Wiśle, wskutek której przygotowano i rozpoczęto już program inwestycyjny 5.7.1 „pełna nazwa: „Program działań nietechnicznych i retencyjnych stanowiący element zarządzania ryzykiem powodziowym w rejonach wodnych Małej Wisły i Górnej Wisły (głównia powyżej Krakowa)”, uwzględnieniem ochrony przed powodzią miasta Krakowa”, obejmujący zaprojektowanie i budowę 11 polderów i 2 zbiorników powyżej Krakowa oraz zaplanowanie inne lokalne działania m.in. w zlewni Prądnika i Skawnicy. Należy także podkreślić, iż mieszkańcy gmin położonych w dolinie Wisły powyżej Krakowa są beneficjentami tych planowanych działań. Realizacja wariantu OP III, przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego 138 661 ludzi (w strefie pośredniej), w przypadku wariantu OP I: 12 856 ludzi, a w przypadku wariantu OP II - 80 630. Obecny dokument ma charakter załącznika i opisuje założenia dotyczące inwestycji, w tym przesiedleń oraz relokacji gospodarstw rolnych. Proces relokacji będzie uwzględniał specyfikę istniejących gospodarstw, w tym walory użytkowanych gleb, aby jak najlepiej dopasować nowe tereny do potrzeb rolników. Jeżeli podjęta zostanie decyzja o realizacji Projektu, szczegółowe informacje będą przygotowane w ramach dalszych etapów.
1.4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DDOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Działania służące do ochrony przed powodzią powinny być realizowane z uwzględnieniem naturalnych możliwości retencyjnych doliny rzeki Wisły, wynikających z ukształtowania terenu. Odsuwanie wałów od koryta rzeki powinno być realizowane w miejscu występowania naturalnych terenów zalewowych i polegając na odtwarzaniu naturalnej łączności koryta rzeki z doliną rzecznoą. Analizowane warianty ochrony przeciwpowodziowej (OP I, OP II, OP III) nie są zaprojektowane w oparciu o powyższą koncepcję i mogą wywoływać szereg oddziaływań negatywnych, zagrażających przedmiotom i celom ochrony w poszczególnych obszarach chronionych.	Wyjaśniono	W ramach Projektu oprócz retencji polderowej, zidentyfikowano niespotykaną dotychczas ilość potencjalnych lokalizacji zadań z zakresu zielonej hydrotechniki. Zielona hydrotechnika, zdefiniowana w trakcie realizacji prac, to podejście do procesu związanego z planowaniem, projektowaniem i wykonawstwem infrastruktury przeciwpowodziowej i przeciwdziałającej skutkom suszy, w oparciu o priorytet wykorzystania potencjału retencji naturalnej i krajobrazowej, uzupełnionej o obiekty techniczne, które celem jest maksymalne zagospodarowanie wód opadowych w miejscu ich powstawania, ograniczenie odpływu, a także poprawa stanu licościowego i jakości zasobów wodnych w zlewni. Potencjał (informacje, bazy danych) zielonej hydrotechniki: -Starorzecz (1200 zidentyfikowanych lokalizacji), -Mokradła i bagna (9300 zidentyfikowanych lokalizacji), -Analiza możliwości retencyjnych obszarów leśnych i rolniczych. -Na tej podstawie podjęto decyzję o przeprowadzeniu działań pilotażowych. Realizacja celu Projektu zostanie także uzyskana w oparciu o szluczną retencję polderową, gdzie planowane są działania mające na celu ochronę przed powodzią w regionie Górnej Zachodniej Wisły i Górnej Wschodniej Wisły, między Krakowem a Zawichostem. Program obejmuje budowę dwóch polderów (polderu przepływowego Koszyce - Szczurowa o pojemności 206,0 mln m3 oraz budowę polderu Przykop wzdłuż Wisły o pojemności 20,5 mln m3) oraz realizację działań z zakresu zielonej hydrotechniki, ukierunkowanych na zwiększenie retencji naturalnej (odtworzenie starorzeczy, bagien i mokradł, rowów melioracyjnych, zalesianie czy retencja rolnicza). Proponowane obiekty retencyjne mają na celu ograniczenie wielkości strat ludzkich, społeczno-ekonomicznych i środowiskowych. Rekomendowane rozwiązania zapewniają sterowaną retencję powodziową, która umożliwi znaczne obniżenie retencji powodziową, która umożliwi znaczne obniżenie retencji powodziową w rz. Wiśle od m. Opatowiec do m. Sandomerz. Podwyższenie one również skuteczność istniejącego systemu ochrony przeciwpowodziowej, przede wszystkim w zakresie ochrony przeciwpowodziowej czynnej.
1.5.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DDOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Biorąc pod uwagę rozpatrywane warianty ostateczne: OP I, OP II, OP III, należy stwierdzić, że bardziej racjonalnym wyborem byłaby realizacja zakresu działań przewidzianych w ramach wariantu OP I, tj. 17 polderów wzdłuż Wisły w połączeniu z działaniami z zakresu zielonej hydrotechniki jednak w większej skali niż obecnie przewiduje Program. Wg autorów Programu i prognozy Wariant OP I jest najmniej efektywny pod względem redukcji przepływów, należy natomiast ożnić, że jego realizacja wiązałaby się ze znacznie mniejszą negatywną ingerencją w środowisko przyrodnicze i życie lokalnej społeczności. Wskazana jest ponadto weryfikacja, czy lokalizacja przynajmniej niektórych polderów z wariantu OP I mogłaby zostać zmieniana w celu zapewnienia minimalizacji negatywnych oddziaływań na obszary cenne przyrodniczo.	Wyjaśniono	Wariant uwzględniający budowę 17 polderów przeciwpowodziowych był rozpatrywany w ramach Programu. Wyniki modelowania hydraulicznego wskazują, że jest to wariant najmniej efektywny, obserwuje się najmniejszą redukcję przepływów i stanów wody w punktach kontrolnych. Wariant ten nie pozwala na zgromadzenie zakładanej pojemności retencyjnej. Dla tego zaproponowano wariant OP II, OP III, uwzględniający realizację polderu przepływowego. Lokalizacja planowanego polderu przepływowego Koszyce – Szczurowa została wybrana ze względu na następujące aspekty: - Unieszczenie nowych możliwości w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów, które obecnie zagrożone są zalewaniem wodami powodziowymi, a wskutek realizacji inwestycji objętych Programem będą poddane ochronie, przy jednoczesnym unowocześnieniu infrastruktury technicznej i komunalnej na terenach bezpośrednio objętych działaniami inwestycyjnymi, - Możliwość otwarcia na inwestycje nowych terenów, które poprzez modernizację i budowę nowych budowli przeciwpowodziowych zmniejszą ograniczenia zabudowy na tych terenach i zmienią ich status (obecnie jest to obszar szczególnego zagrożenia powodzią), - Charakterystyczny układ hydrograficzny, wymagający uregulowania, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem powodziowym – zmniejszenie szkód spowodowanych powodzią w 2010 roku, - Ukształtowanie doliny Wisły, predysponowane do zapewnienia dodatkowej retencji. Obszar proponowanego polderu przepływowego Koszyce – Szczurowa stanowi duży węzeł hydrograficzny. Do Wisły w okolicach tego węzła uchodzą takie rzeki jak: Raba, Sreniawka, Nidzica, Gróbką, Uszówka oraz Uszowca, a powyżej znajduje się również ujście Drwinki. Umieszczenie polderu w takim terenie stanowi optymalne założenia pod względem technicznym – przegrodzenie Doliny Wisły zaporą czołową polderu pozwala na uzyskanie dużej pojemności retencyjnych przy stosunkowo niewielkiej wysokości napełnienia wodą, co nie byłoby możliwe w przypadku innych lokalizacji. Dodatkowo ze zlokalizowania w tym miejscu polderu przepływowego przemawia fakt, iż wg obowiązujących obecnie map zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 1387 ze zm.), teren ten położony jest na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%). (źródło: https://wody.isok.gov.pl/map_kzgw/?mapa=gpmZP). Obowiązujące mapy zagrożenia powodziowego określające obszary, które mogą ulec zalaniu w przypadku wystąpienia powodzi o określonych prawdopodobieństwach (niskim – powódź raz na 500 lat – 0,2%; średnim – powódź raz na 100 lat – 1%; wysokim – powódź raz na 10 lat – 10%), jak również mapy ryzyka powodziowego prezentowane są na Hydroportalu (źródło: https://wody.isok.gov.pl/map_kzgw/?mapa=gpmZP). Należy pamiętać, że pokazane na mapach jw. obszary szczególnego zagrożenia powodziowego (powódź raz na 100 lat) i powódź raz na 10 lat), zgodnie z zapisami art. 166 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne uwzględnia się we wszystkich dokumentach planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego, w tym m.in. w planie ogólnym gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, gminnym programie rewitalizacji, czy też decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy. Jednocześnie planowana w dokumentach jw. zabudowa i planowane zagospodarowanie terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią podlega znacznym ograniczeniom, a nawet całkowitemu zakazowi. Ponadto lokalizowanie na obszarach jw. nowych obiektów wodnoinżynierskich wymaga każdorazowo uzyskania pozwolenie wodnoprawnego. Więcej dostępnych informacji na temat istniejących dokumentów planistycznych lub etapów realizacji kolejnych aktualizacji map zagrożenia i ryzyka powodziowego można znaleźć na stronach Wód Polskich: www.powodzie.gov.pl . Odnosząc się do oddziaływań związanych z realizacją i eksploatacją polderu przepływowego na środowisko przyrodnicze odpowiedzi udzielono w dalszej części Tabeli: pkt. 4.2, 4.5, 4.9, 4.12, 4.13, 4.15, 4.18, 4.19. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione.
2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DDOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Odnosnie wyników oceny oddziaływania na środowisko przedstawionej w prognozie należy stwierdzić, że zakres i skala zidentyfikowanych oddziaływań będzie w rzeczywistości większa i poważniejsza niż przedstawiono, nieograniczająca się jedynie do wyznaczonych granic polderów przeciwpowodziowych (zostało to opisane szerzej w dalszej części opinii). Przede wszystkim nie można zgodzić się z wnioskami przedstawionymi w prognozie dotyczącymi oddziaływania na obszary Natura 2000, zgodnie z którym nie zidentyfikowano możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji polderów na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (str. 240, 241, 242, 245, 327). Wnioski te są ponadto niespójne z informacjami zawartymi w załączniku 2: Tabele oddziaływań, gdzie wskazano oddziaływania znaczące (wiersz 1 „możliwa ingerencja w chronione siedliska”), konieczna jest weryfikacja tych analiz oraz uspołnienie wniosków poprzez przedstawienie jednoznacznego stanowiska w tej kwestii, zwłaszcza w kontekście art. 55 ust. 2 ustawy oos, którego spełnienie jest formalną podstawą umożliwiającą przyjęcie projektu dokumentu - projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Analiza spełnienia tych przesłanek powinna zostać przedstawiona w prognozie.	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	Wnioski zostały ujednolicone. Zacytowany fragment załącznika 2 – nie dotyczy oddziaływania na obszary Natura 2000 jako całość, w tabeli zidentyfikowano potencjalne oddziaływanie wynikające z prowadzenia prac budowlanych. Przedstawiona ocena w rozdziałach Prognozy uwzględnia potencjalny wpływ na obszary Natura uwzględniając możliwe oddziaływania na poszczególne elementy (m.in. zidentyfikowane w załączniku), wraz z działaniami minimalizującymi. Zgodnie z przedstawionymi odpowiedziami na szczegółowe uwagi nr 4 opinii GDOŚ, planowane warianty OP I, OP II, OP III nie powinny być źródłem istotnych negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 i ich spójność. W prognozie, jak również w dalszej części odpowiedzi zidentyfikowano możliwe oddziaływania, wskazując szereg działań minimalizujących niezbędnych do uwzględnienia i doprecyzowania na kolejnym etapie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Odnosząc się do oddziaływań związanych z realizacją i eksploatacją polderu przepływowego na środowisko przyrodnicze odpowiedzi udzielono w dalszej części Tabeli: pkt. 4.2, 4.5, 4.9, 4.12, 4.13, 4.15, 4.18, 4.19. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione.

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/niewzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
3.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	pozytywne należy ocenić zamiar realizacji działań nietechnicznych z zakresu zielonej hydrotechniki, związanych z uzyskaniem dodatkowej objętości retencyjnej w krajobrazie, obejmujących: otwieranie starorzeczy, retencję rolniczą na gruntach zmeliorowanych, retencję bagien i mokradeł oraz zalesienia. Działania te doskonale wpisują się w cele rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmniejszenia ryzyka powodzi (UE) 2022/869 (Dz. U. UE, L z 2024 r., poz. 1991). Realizacja działań pilotażowych z zakresu zielonej hydrotechniki może w przyszłości stanowić inspirację dla planowania następnych tego rodzaju inwestycji na terenie Polski. Działania te są zgodne z założeniami Programu tj. zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego w perspektywie długofalowej i powinny mieć korzystny wpływ na stosunki wodne w zlewni. Natomiast zastrzeżenia wybudza zbyt mała skala działań o charakterze nietechnicznych w stosunku do technicznych przedsięwzięć zaplanowanych w Programie (poldery). Przykładowo, na obszarze objętym Programem zidentyfikowano łącznie 1571 starorzeczy, zaś realizację działań pilotażowych zaproponowano wyłącznie dla jednego z nich. Dodatkowo, lokalizacja niektórych działań jest nietrafiona, a przedstawiona ocena oddziaływania na środowisko zbyt pobieżna, o czym szerzej w dalszej części opinii. Wyjaśnienia wymaga także czy realizacja działań z zakresu zielonej hydrotechniki ma być uzupełnieniem wszystkich 3 wariantów, czy też jedynie wariantu OP II (niepełne informacje przedstawione są na str. 38, 39, 40 Programu oraz w Załączniku 1 do Programu).	Wyjaśniono	Planowanie działań retencji naturalnej (Nature Based Solutions) w Projekcie odbywało się w dwóch etapach. Na początku przeprowadzono analizy studialne w celu zbadania możliwości do wykorzystania retencji - określono potencjał retencyjny zlewni projektu. Wynik wstępnych analiz potencjału retencyjnego wymagał wielu uwzględnień, które przeprowadzono w drugim etapie. Sporóbili zbiór wielu działań wytypowano lokalizacje optymalne z punktu widzenia możliwości do uzyskania retencji, warunków terenowych, kolizji z infrastrukturą, wstępnie rozpoznano także strukturę własnościową i interesariuszy. W ten sposób w Projekcie zaproponowano dla każdego z typów retencji naturalnej działania pilotażowe, które w przyszłości będą stanowić bazę do planowania kolejnych tego rodzaju inwestycji. Celem pilotaży było również stworzenie praktyk ukierunkowanych na otwieranie naturalnej retencji, w zakresie: Rozwiązań technicznych i technologicznych; Harmonogramu realizacji poszczególnych inwestycji; Platformy instytucjonalnej i własnościowej realizowanych działań; Doboru interesariuszy; Zarządzania ryzykiem realizacji; Przyjętej, możliwie powtarzalnej metodyki realizacji poszczególnych rozwiązań. W ramach projektu proponujemy przeprowadzenie działań pilotażowych: -Retencji bagien i mokradeł – w zlewni rzeki Drwinki w powiecie bocheńskim - łączna pojemność zmagazynowanej wody wynosi 2,4 mln m3. -Otwieranie Starorzecz – w zlewni Raby, w powiecie bocheńskim - Objętość starorzecz przy wykorzystaniu maksymalnej rzędnej to 0,9 mln m3. -Zwiększenie zalesienia zlewni w zlewnie rzeki Brzeziny, prawy dopływ Nidy – łączna pojemność wody zatrzymanej w wyniku zwiększenia ilościści roślinności wynosi 9,9 tys. m3. Tak jak wspomniano powyżej - wytypowano lokalizacje optymalne z punktu widzenia możliwości do uzyskania retencji, warunków terenowych, kolizji z infrastrukturą, wstępnie rozpoznano także strukturę własnościową i interesariuszy. Analogicznie przeprowadzono wstępną ocenę wpływu, bazując na materiałach obecnie dostępnych. Dokładna analiza oddziaływań wymagać będzie m.in. inwentaryzacji przyrodniczej i uszczegółowienia rozwiązań umożliwiających zachowanie, bądź odwrócenie cennych elementów środowiska przyrodniczego. Przy opracowaniu dokumentacji niezbędna będzie współpraca z zespołem przyrodników, którzy będą weryfikowali i konsultowali założenia projektu. Realizacja dokumentacji obejmować będzie następujące etapy prac: Prace przygotowawcze: -Weryfikacja postanowień następujących dokumentów: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy; Plan urządzania lasów; Dokumenty dotyczące ochrony obszarów przyrody. -Rozpoznanie lokalnych warunków klimatycznych, wodnych i glebowo-gruntowych. -Rozpoznanie uwarunkowań przyrodniczych (inwentaryzacja siedlisk i gatunków chronionych). -Wykonanie dokumentacji umożliwiającej odwrócenie naturalnej retencji z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i odbudową, poprawą stanu siedlisk. -Przeprowadzenie wszelkich prac związanych z przygotowaniem obszaru pod planowane działanie. Etap realizacji działania. Nadzór specjalistów przy realizacji działania. Prowadzenie działań monitoringowych. Przeprowadzanie regularnych czynności ochronnych. Zatem kolejny etap będzie obejmował zarówno opracowanie dokumentacji technicznej, jak również zweryfikowanie uwarunkowań środowiskowych, w tym wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej. Przedstawione działania stanowią będą bazę do planowania w przyszłości kolejnych tego rodzaju inwestycji. Celem pilotaży było również stworzenie praktyk ukierunkowanych na odwracanie naturalnej retencji. Realizacja działań z zakresu zielonej hydrotechniki stanowi uzupełnienie wszystkich 3 wariantów operacyjnych. Skorygowano zapisy w Programie. Odpowiedzi na uwagi dotyczące nietrafionych lokalizacji niektórych działań przedstawiono w dalszej części Tabeli, pkt. 4.7.
4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Ocena oddziaływania na formy ochrony przyrody, siedliska przyrodnicze, gatunki chronione, korytarze ekologiczne Teren, na którym realizowane będą działania zaplanowane w ramach 3 wariantów operacyjnych znajduje się w granicach lub położony jest w sąsiedztwie: -10 obszarów Natura 2000: -PLB120002 Puszcza Niepolomicka, -PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszwką, -PLH120008 Kolo Grobli, -PLH060045 Przemół Wisły w Małopolsce, -PLH120010 Lipówka, -PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły, -PLH260027 Ostoja Gaj, -PLH260032 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka, -PLB260001 Dolina Nidy, -PLH180020 Dolina Dolnego Sanu, -4 rezerwatów przyrody: Wiślicko-Kobyłe, Lipówka, Gaj, Wiśła pod Zawichostem, -5 obszarów chronionego krajobrazu (dalej jako: OCHK): Koszycki OCHK, OCHK Doliny Wisły, Nadniziński OCHK, Sołeko-Pacanowski OCHK, Włoszczykowsko-Jędrzejowski OCHK, -w otulinie Nadnizińskiego Parku Krajobrazowego, -Zespołów przyrodniczo-krajobrazowych: W widłach Wisły i Raby oraz Łasy Zwierzynie i Jasieli. Dodatkowo, planowany polder przepływowo Koszyce-Szczurawa (Wariant OP II i OP III) częściowo pokrywa się z granicą projektowanego rezerwatu przyrody Skarpy w Morsku.	Wyjaśniono	Wskazane obszary zostały uwzględnione w Prognozie oraz dokonano analizy możliwych oddziaływań na niniejsze formy ochrony przyrody.
4.1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLB120002 Puszcza Niepolomicka W granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Niepolomicka ma być zrealizowane działanie z zakresu zielonej hydrotechniki (retencja bagien i mokradeł). Na str. 35 prognozy stwierdzono, że „obszary predysponowane do realizacji tego typu działań retencyjnych powinny charakteryzować się określonym typem pokrycia terenu, najlepiej roślinnością, dla której predysponowane jest bytowanie w środowisku silnie uodpornionym”. Wskazanie lokalizacji tych działań w obszarze Puszczy Niepolomickiej należy uznać za bezasadne. Opisane prace, polegające na zmianie stosunków wodnych i nawodnieniu terenu, mogą doprowadzić do niekorzystnych zmian w strukturze i funkcjonowaniu siedliska 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, które jest siedliskiem sztywnym, ale stanowczo nie zalicza się do siedlisk silnie uodpornionych. Tę to siedlisko kluczowe dla zachowania populacji mucholówki białoszyjkiej <i>Fischella albicollis</i>, stanowiącej przedmiot ochrony obszaru, wymieniony w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z 8 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Niepolomicka PLB120002 (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2014 r., poz. 4390). Dodatkowo w Programie, w obszarze Puszczy Niepolomickiej zaproponowano powstanie jednego z polderów przeciwpowodziowych - Puszcza Niepolomicka (Wariant OP I), ingerującego w ok. 2% powierzchni obszaru Natura 2000. Rozwiązania wpływające na podniesienie poziomu wód gruntowych mogą być rozwiązaniami nieadekwatnymi dla potrzeb dominującego na tym terenie siedliska 9170. Mógł powodować jego zniszczenie i przekształcenie w kierunku siedlisk bardziej wilgotnych, jednocześnie mniej preferowanych przez mucholówkę białoszyją. Płak ten związany jest z występowaniem starych lasów liściastych, przede wszystkim grąbów i buczyn. Puszcza Niepolomicka jest jedną z kluczowych w Polsce ostoj tego gatunku, a utrzymanie aktualnego stanu jego ochrony jest jednym z celów działań ochronnych dla przedmiotowego obszaru chronionego. W przypadku realizacji tych działań może dojść do znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony tego obszaru.	Wyjaśniono	Planowane nowe obwałowanie rzeki zlokalizowane miałyby być ok. 400 m na wschód od istniejącego koryta Wisły, w rejonie tym rzeka zatacza łuk w kierunku zachodnim. Istniejący wał Wisły ogranicza występowanie naturalnego terenu zalewowego rzeki położonego po lewostronnej stronie koryta. Obszar, który miałyby być potencjalnie dostępny dla wód zalewowych obejmuje powierzchnię ok. 280 ha. Teren ten w większości obszary leśne oraz pozostałości starorzeczy, w tym miejscu odwieziono jest także w utworzonych innych formach ochrony przyrody – rezerwat Wiślicko Kobyłe. W rejonie tym koryto Wisły w przeszłości meandrowało, starorzeczka stanowią pozostałość tego dawnego naturalnego koryta rzeki. Tym samym obecny wał rzeki chroni przed zalewaniami naturalny obszar zalewowy rzeki, w obrębie którego istnieją także formy typowo zależne od zalewów powierzchniowych jak starorzeczka. Przed wybudowaniem obwałowania obszar ten najprawdopodobniej był regularnie zalewany przez rzekę podczas występowania wysokich stanów wód i przeżywał wód powodziowych. Analizując materiały kartograficzne określone jest, iż naturalny obszar zalewowy został w sposób sztuczny ograniczony. Chroniony aktualnie obszar stanowią siedliska leśne i starorzeczka. Na terenie tym nie są zlokalizowane obszary zurbanizowane. Wskazanie na to, że w tym miejscu występuje uwarunkowania, a także kierując się możliwością zwiększenia powierzchni naturalnego terenu zalewowego r. Wisły zaproponowano w tym miejscu zmianę położenia prawostronnego obwałowania Wisły. Należy wywróc uwagę, iż obszar potencjalnie otwarty dla oddziaływań zalewów wodami powierzchniowymi obejmujący ok. 280 ha w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Niepolomicka stanowi ok. 2,4% powierzchni obszaru Natura 2000, którego zdecydowana większość położona jest z dala od koryta Wisły, zatem jest to powierzchnia trwałego występowania siedlisk grądowych, podczas gdy w sąsiedztwie koryta Wisły, gdzie planowana jest zmiana lokalizacji obwałowania, to właśnie budowa wału, mogła na przestrzeni lat doprowadzić do „ogrodzenia” siedlisk łąkowych zlokalizowanych wcześniej w strefie zalewu wód rzeki. Zagrożenie wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na populację mucholówki białoszyjkiej jest zatem bardzo mało prawdopodobne, a proces zmiany lokalizacji wału stanowi odwrócenie naturalnego układu przyrodniczego, istniejącego w tym miejscu przed budową obwałowania. Presumując obwałowania umożliwi także okresowe zalewanie wodami powierzchniowymi obszaru rezerwalu przyrody Wiślicko Kobyłe, który został powołany właśnie dla ochrony zbiorisk roślinnych i fauny typowej dla starorzeczy. Obszary występujące w tym miejscu będą sporadycznie występujące prawdopodobnie raz na kilkanaście/kilkadziesiąt lat proce em. przymian w drzewostanie będzie powinny i prawdopodobnie doprowadzą do powstania mozaiki różnego rodzaju siedlisk leśnych w tym wilgotnych grąbów i łągów. Na temat stanowisk pachnicy dębowej i kozioroga dębosza brak jest szczególnych danych na temat ich występowania w obszarze (PZO obszaru Natura 2000), możliwe, iż ich występowanie związane jest z obszarami polnymi na skrajach drzewostanu lub w sąsiedztwie dróg leśnych, gdzie występują pojedyncze eksponowane dęby. Ponownie występowanie sporadycznych zalewów wodami nie będzie powodowało nagłej zmiany warunków występowania tych gatunków.
4.2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszwką W obszarze Natura 2000 PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszwką planowane jest utworzenie polderu przepływowo Koszyce-Szczurawa (Wariant OP II i OP III). Obszar polderu ingeruje w ok. 11% powierzchni wskazanego obszaru chronionego, przez co, w przypadku jego realizacji może dojść do znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony obszaru: 6440 - ziemiowolne łąki trzęsolicowe Molinion i 6440 - łąki selenicowe Cnidion dubii oraz gatunki fauny: modraszek <i>nausitius Phengaris nausitius</i>, modraszek telejus <i>Phengaris telejus</i>, czerwonyk łopatek <i>Lycania dispar</i>, ustanowione na mocy rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z 20 maja 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dębówka nad rzeką Uszwką (PLH120066) (Dz. U. z 2022 r., poz. 1320). W prognozie nieważenie przeanalizować zakres przewidywanych oddziaływań, wskazując, że ingerencja w wymienione siedliska i gatunki może wystąpić przede wszystkim na etapie prac budowlanych, związanych m.in. z planowaną rozbiórką starych i budową nowych wałów, lokalizacją zapleczy budowy, dróg i placów technologicznych. Dodatkowo konstrukcja polderu zakłada powstanie dodatkowych elementów o nieznanej na etapie sporządzania Programu lokalizacji i parametrach np.: urządzenia kontrolno-pomiarowe, drogi techniczne, budynek zaplecza obsługi technicznej dla obsługi personelu obsługi polderu, ciąg pieszo-rowerowy na koronie zapory, ścieżki edukacyjne i rowerowe w czasie polderu. W związku z tym, rzeczywista skala negatywnego oddziaływania tego projektu na przedmiot ochrony obszaru Dębówka nad rzeką Uszwką (PLH120066) (Dz. U. z 2022 r., poz. 1320) w prognozie dokonano niewłaściwej analizy oddziaływań, pomijając wpływ realizacji polderu na pachnicę dębową i kozioroga dębosza. Analogicznie jak w PLB120002 Puszcza Niepolomicka, rozwiązania wpływające na podniesienie poziomu wód gruntowych mogą być rozwiązaniami nieadekwatnymi dla potrzeb dominującego na tym terenie siedliska 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, powodującymi jego przekształcenie w kierunku siedlisk bardziej wilgotnych. Zmiana w strukturze i funkcjonowaniu siedliska 9170, które jest istotne dla utrzymania populacji pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, może doprowadzić do znaczącego negatywnego wpływu na te gatunki owadów. Budowa polderu może dodatkowo łamać zakaz obowiązujący w rezerwacie przyrody Wiślicko Kobyłe dotyczący zmiany stosunków wodnych oraz powodować zmiany w biotopie położonego na terenie rezerwatu starorzeczka, czego nie uwzględniono w prognozie.	Wyjaśniono	Rozmieszczenie siedlisk płatów siedlisk przyrodniczych 6410 posiadających w obrębie polderu jest znane. Płaty jak występują w postaci niewielkich powierzchniowo enklaw siedliska, wzdłuż uregulowanego koryta Uszweki. W sąsiedztwie miejsc prac związanych w formowaniu wałów bocznych polderu jest zlokalizowany jeden płat siedliska o powierzchni ok. 0,65 ha. Dodatkowe elementy obiektu, które planowane są do wykonania w przyszłości jak urządzenia kontrolno-pomiarowe, drogi techniczne, budynek zaplecza obsługi technicznej dla stałego personelu obsługi polderu, ciąg pieszo-rowerowy na koronie zapory, ścieżki edukacyjne i rowerowe w czasie polderu, nie będą lokalizowane w płatach siedliska, zatem nie występuje nawet potencjalne zagrożenie ich naruszenia w związku z realizacją obiektu. Dodatkowo w obrębie polderu części gruntów ornych zostały przekształconych w użytki zielone i będzie trwale użytkowana w ten sposób. Należy pamiętać, że całość gruntów w czasie polderu staje się gruntem Skarbu Państwa, co ułatwia zarządzanie obiektem, w tym umożliwia planowanie użytkowania płatów siedlisk przyrodniczych i ich trwałego zabezpieczenia (m.in. na etapie użytkowania drogi środowiskowej). W granicach polderu zlokalizowana jest niewielka część obszaru, który może być sporadycznie zalewany wodami gromadzącymi w polderze. W normalnych warunkach funkcjonowania łąki stanowiące siedlisko przyrodnicze 6410 i siedliska gatunków modraszków i czerwonyk łopatek będą podlegają ekspansywnemu użytkowaniu zgodnie z warunkami zachowania siedliska i siedlisk gatunków, nie dojdzie do ich fizycznego zniszczenia, ani trwałej zmiany warunków wodnych, które mogłyby doprowadzić do przekształcenia w kierunku innych siedlisk, w związku z tym, na uwadze, iż zarówno siedlisko 6410 jak i oba gatunki modraszków oraz czerwonyk łopatek występują naturalnie w dolinach rzecznych, które podlegają okresowym zalewom rzek, które w przypadku rzek nizinnych także mogą trwać do kilkunastu dni. Gatunki modraszków w obrębie obszaru Natura 2000 funkcjonują na zasadzie metapopulacji, tym samym w przypadku napienienia polderu i zalania części łąk, w bezpośrednim sąsiedztwie istnieją odpowiednie siedliska, które postąpią chronione w granicach obszaru Natura 2000, jednak nie są zlokalizowane w granicach polderu i nie są narażone nawet potencjalnymi oddziaływaniami związanymi z wystąpieniem powodzi. W obrębie polderu ze względu na przebieg gruntów przez Skarb Państwa istnieją większe możliwości zabezpieczenia płatów siedliska i zapewnienia, im trwałego, ekstensywnego użytkowania. Koryto rzeki Uszweki jak i jej dopływy Ustrzycki, są obecnie uprawiane i mają formę „kanalów”. Bezpośrednio nad korytem Ustrzycki, w granicach polderu, nie występują płaty siedlisk przyrodniczych stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, tym samym to siedlisko nie jest zagrożone pracami związanym z realizacją polderu.
4.3.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH120008 Kolo Grobli i rezerwat przyrody Wiślicko Kobyłe W granicach obszaru Natura 2000 Kolo Grobli oraz rezerwatu Wiślicko Kobyłe przewidziano budowę polderu przeciwpowodziowego Puszcza Niepolomicka (Wariant OP I). Lokalizacja polderu ingeruje w ok. 46% powierzchni obszaru Natura 2000 oraz w całości pokrywa się z terenem ww. rezerwatu przyrody. W wyniku jego realizacji może dojść do znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000: 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum, pachnica dębowa <i>Osmoderna eremita</i>, kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>, wymienione w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z 28 grudnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kolo Grobli (PLH120008) (Dz. U. z 2023 r., poz. 117). W prognozie dokonano niewłaściwej analizy oddziaływań, pomijając wpływ realizacji polderu na pachnicę dębową i kozioroga dębosza. Analogicznie jak w PLB120002 Puszcza Niepolomicka, rozwiązania wpływające na podniesienie poziomu wód gruntowych mogą być rozwiązaniami nieadekwatnymi dla potrzeb dominującego na tym terenie siedliska 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, powodującymi jego przekształcenie w kierunku siedlisk bardziej wilgotnych. Zmiana w strukturze i funkcjonowaniu siedliska 9170, które jest istotne dla utrzymania populacji pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, może doprowadzić do znaczącego negatywnego wpływu na te gatunki owadów. Budowa polderu może dodatkowo łamać zakaz obowiązujący w rezerwacie przyrody Wiślicko Kobyłe dotyczący zmiany stosunków wodnych oraz powodować zmiany w biotopie położonego na terenie rezerwatu starorzeczka, czego nie uwzględniono w prognozie.	Wyjaśniono	Udzielono odpowiedzi wprost, przy okazji obszaru Puszcza Niepolomicka PLB120002 (pkt. 4.1). W zakresie rezerwatu przyrody Wiślicko Kobyłe, zmiana lokalizacji prawostronnego wału Wisły, umożliwiłaby naturalne zalewy powierzchni starorzeczka wodami rzeki, tym samym przywracając czynnik pozytywnie wpływający na stan zbiorisk roślinnych w granicach rezerwatu przyrody związanych ze starorzeczem. Doszłoby zatem do poprawy warunków wodnych w obrębie starorzeczka, które przed realizacją wału powodziowego w sytuacjach powodziowych pozostawało zapewne w strefie zalewu powierzchniowego wodami Wisły.
4.4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH060045 Przemół Wisły w Małopolsce W obszarze Natura 2000 PLH060045 Przemół Wisły w Małopolsce przewidziano budowę polderu Janiszów (Wariant OP I). Według informacji przedstawionej na str. 129 prognozy, udział powierzchni obszarów objętych ochroną w obrębie planowanego działania wynosi ok. 4%. Z analizy załącznika graficznego nr 7 tj. Lokalizacja polderów względem obszarów chronionych wynika, że ok. 90% powierzchni wskazanego polderu znajduje się w granicach omawianego obszaru Natura 2000. Taka lokalizacja polderu może wywołać negatywne oddziaływanie na zidentyfikowane w granicach tego polderu siedliska przyrodnicze, tj. 6440 - łąki selenicowe, 6510 - nizowe i górskie świeże łąki Arrhenatheron elatioris, 3150 - starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphetion</i>, <i>Potamoion</i> (str. 116 prognozy, rys. 40). Lokalizacja siedlisk przyrodniczych w obrębie i najbliższym otoczeniu polderu Janiszów. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 2 września 2022 w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Przemół Wisły w Małopolsce (PLH060045) (Dz. U. z 2022 r., poz. 2159) wskazane siedliska przyrodnicze są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Przemół Wisły w Małopolsce. Należy zauważyć, że zmiana stosunków wodnych związana ze wzrostem poziomu wody i długotrwałym podtopianiem są jednym z zagrożeń zidentyfikowanych dla siedliska 6440 i 6510 w planie zadań ochronnych (dalej: pzoi) dla obszaru Natura 2000 PLH060045 Przemół Wisły w Małopolsce (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przemół Wisły w Małopolsce PLH060045 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2015 r., poz. 4331).	Wyjaśniono	Polder Janiszów zlokalizowany jest w obrębie naturalnego terenu zalewowego w widłach rzeki Sanny i Wisły. Obszar ten cechuje się niskim stopniem zabudowy i pokrycia infrastrukturą, w pokryciu terenu dominują użytki zielone i grunty orne. Tym samym obszar ten posiada odpowiednie predyspozycje, aby wzmocnić jego funkcje jako obszaru zalewowego. Polder zasadniczo odróżnia się od naturalnego obszaru, gdzie możliwe jest wystąpienie wody z koryta rzeki, umożliwiając kontrolę nad gromadzeniem i odwracaniem wód powodziowych. Siedliska takie jak starorzeczka 3150 oraz łąki selenicowe 6440 wykształcają się w występują w warunkach okresowego zalewania wodami rzeki. Zlokalizowany w naturalnym terenie zalewowym rzek, w widłach Sanny i Wisły, obszar polderu nie zmieni istoty warunków w jakich funkcjonują oba typy siedlisk przyrodniczych. Dotyczy to także niewielkich płatów łąk świeżych, które występują nad uregulowanym korytem Sanny. Płaty tych łąk zlokalizowane są bezpośrednio nad korytem rzeki, a więc w przeszłości, kiedy koryto miało naturalny przebieg mogły to być łąki o bardziej wilgotnym charakterze. Powstanie polderu, ze względu na przebieg gruntów w zarząd Skarbu Państwa umożliwia także sprawne zarządzanie użytkami zielonymi, które stanowią główną formę pokrycia terenu w obrębie polderów ze względu na umożliwienie sprawnego regulowania i kontroli nad gromadzeniem wody w obrębie polderu. W długiej perspektywie czasowej obecność polderu przynosi korzyści z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych siedlisk nieleśnych, ze względu na brak możliwości zmian struktury użytkowania gruntów, zainwestowania, a także umożliwia kontrole i odwracanie warunków. Długie nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Udział powierzchni obszaru Natura 2000 zgodnie z zapisami w Prognozie ok. 4%. Na mapie z załączniku graficznym nr 7 - pokazano powierzchnię obszaru zajętego pod planowany polder i znajdującą się w bezpośrednim otoczeniu. Na załączniku graficznym nie pokazano całości obszaru Natura 2000, który ma powierzchnię ok. 15 170 ha. Natomiast polder zajmuje powierzchnię: 625,33 ha.
4.5.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły W granicach obszaru Natura 2000 PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły wskazano realizację działania związanego z wyciną drzew w międzywał, przy czym nie jest jasne, do którego wariantu projektowego działanie to jest zaliczone. Na str. 40 prognozy wskazano, że: „ (...) zakres wycinki przyczyniłby się do nieznacznej poprawy przepustowości w międzywał rzeki Wisły”. Kwestia wycinki drzew i krzewów planowanej na etapie realizacji polderów została przedstawiona ogólnie, nie oszacowano jej skali. Należy jednak spodziewać się, że możliwe do wystąpienia skutki negatywnego oddziaływania będą większe, niż oczekiwana poprawa przepustowości Wisły. Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo z 15 grudnia 2023 roku, znak: WPN.6323.73.2023.AC.2), będącym jednym z załączników do prognozy, wycinka drzew i krzewów wzdłuż cieków wodnych, prowadzona w ramach zabezpieczenia przeciwpowodziowego, może skutkować powąmnianiem ograniczeniem bazy żerowej bobra europejskiego Castor fiber, który jest przedmiotem ochrony tego obszaru. Istnieje również oddziaływanie na ten gatunek pominięty w prognozie). W wyniku planowanej wycinki może dojść do ingerencji w cele ochrony określone w pro omawianego obszaru Natura 2000 ustanowione na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 11 stycznia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049 (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2024 r., poz. 328). Prace wycinkowe mogą prowadzić również do oddziaływania pośredniego, którego nie uwzględniono w prognozie, przyczyniającego się do zmian w naturalnej retencji terenu i wpływu na sąsiednie ekosystemy. Wzrost przepustowości może skracać okresy stagnacji wody na siedliskach tego wymagających, np. wpływ na zadzwienie występujące na tym odnieniu Wisły, tworzone przez łęgi nadzeczne, w tym przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły - 91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe Salicetum albae, Populetum albae, Alnetion glutinoso-incanae - siedliska odpowiadające za naturalną retencję wody. Zatem planowana wycinka jest sprzeczna z pośrednim celem Programu jakim jest przeciwdziałanie skutkom suszy, jak i z zakazem działania pilotażowego związanego z zalesianiem i regeneracją lasów łęgowych. Ponadto strata objęta planowanymi zabiegami zlokalizowana jest wzdłuż brzołów koryta, co z przyrodniczego punktu widzenia jest niekorzystne, ponieważ obejmuje długie, nieprzerwane odcinki oraz znaczną powierzchnię zadrzewień. Planowane zabiegi ingerować będą w środowisko występowania gatunków chronionych związanych z nadzecznyimi lasami, prowadząc łącznie do znaczącego negatywnego oddziaływania na PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły.Dodatkowo, część z proponowanych polderów, w obrębie miejscowości: Krzemienica, Zawierzbie, Wielowieś (poldery w wariantie OP I), Przykopy (warianty OP I i OP II) znajduje się w bliskim położeniu obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły (9-14 m). Takie położenie projektowanych polderów względem obszaru chronionego może doprowadzić do ingerencji w ten obszar, przy czym skutki te mogą być większe niż określono to w prognozie II, może dojść do ingerencji w siedliska przyrodnicze. W przypadku planowanych prac związanych z realizacją starych elementów polderów polegających m.in. na modernizacji wałów wiślanskich, istnieje ryzyko bezpośredniego niszczenia chronionych siedlisk stanowiących przedmiot ochrony omawianego obszaru Natura 2000, takich jak: 3150 - starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami, 6440 - łąki selenicowe, 6510 - nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy łąkowe oraz stanowisk chronionych gatunków. Podczas prac budowlanych polderu Przykopy 2 (Wariant OP I) i Przykopy (Wariant OP II), może dojść do negatywnego oddziaływania na siedlisko przyrodnicze: 3150 - starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne. Przy czym w treści prognozy jedynie wskazano możliwość ingerencji w omawiane siedlisko, jednocześnie podając jako przykład działania minimalizującego negatywne oddziaływanie „ewentualne przesłanie roślin na nowe siedliska zastępcze”. Dodatkowo, zagospodarowanie wskazanych w Programie powierzchni omawianymi polderami przeciwpowodziowymi może skutkować zmianami w składzie znajdujących się tam roślinności. Obecne, rolnicze użytkowanie terenu, z rąb tego - wykonywane prac polderów, pomimo wprowadzania gatunków uprawnych, skutkuje możliwością kontroli ekspansji roślinności z gatunków o charakterze inwazyjnym, m.in. nawłodzi późnej <i>Solidago gigantea</i>, czy szczywanu omszonego <i>Rumex confertus</i>. Możliwe wyłączenie z gospodarczego rolniczego wskazywań terenów może doprowadzić do potencjalnego, negatywnego wpływu, w szczególności poprzez negatywne oddziaływanie na część przedmiotów ochrony PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły w postaci następujących siedlisk przyrodniczych: 6510 - nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 6440 - łąki selenicowe, dla których wśród istniejących zagrożeń wymienia się m.in.: „Na powierzchniach wykorzystywanych w gospodarstwie rolnym dochodzi do występowania gatunków związanych z dajnym siedliskiem na rzecz eksportowanych gatunków charakteryzujących kolejne etapy sukcesji oraz gatunków łęgowych”. Niemniej należy uznać, że projektowane poldery mogą przyczynić się do zwiększenia terenu zalewowego Wisły, konsekwencją czego może być korzystny wpływ na siedliska wymagające okresowych zalewów, jednocześnie istnieją ryzyko wystąpienia zagrożenia dla gatunków motyli: czerwonyk łopatek i modraszek <i>nausitius</i> oraz stanowisk kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i>. Przy czym dla wspomnianych gatunków motyli wśród istniejących zagrożeń w pro wymienia się: okresowe zalewanie, które - może powodować zwiększoną śmiertelność zimujących larw i nie sprzyja występowaniu gatunków mrówek, niezbędnych do rozwoju motyli”.	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	Przenalizowana wycinka drzew – nie jest elementem wariantów operacyjnych podlegających ocenie w ramach wykonanej Prognozy. Przytoczone wnioski z przeprowadzonych analiz w zakresie możliwości poprawy przepustowości międzywału rzeki Wisły w wyniku działań polegających na wycince drzew i krzewów, m.in. w obszarze chronionym Natura 2000 Tarnobrzkiej Doliny Wisły wykazują, że realizacja wycinki uwzględniając uwarunkowania środowiskowe i wpływ na środowisko przyrodnicze przyczyniłaby się do nieznacznej poprawy przepustowości w międzywał rzeki Wisły. Analizowana wycinka nie stanowi elementu wariantów operacyjnych wykazywanych w Programie działań. W rozdziale 1.6. Wycinką w międzywał wprowadzono zapis wskazujący, że analizowana wycinka nie jest elementem wariantów operacyjnych zaproponowanych w Programie działań i podlegających ocenie w ramach wykonanej Prognozy. Poldery Krzemienica, Zawierzbie, Wielowieś położone są po odpowiedniej stronie obwałowań Wisły, poza granicami obszaru Natura 2000. Miejsca wykopywane do zlokalizowania polderów stanowią miejsca o niewielkim stopniu zainwestowania, pokryte w większości gruntami ornymi i terenami zielonymi. Ich realizacja związana jest w ew. częściową modernizacją istniejących obwałowań Wisły. Miejsca zajęć czasowych zostaną zlokalizowane po stronie odpowiedniej wału wiślana, a więc bez ingerencji w powierzchnie siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych w granicach obszaru Natura 2000. Funkcjonowanie polderu nie ma wpływu na siedliska przyrodniczego w granicach obszaru, gdyż poldery napienią się do dopiero po wypełnieniu wód istniejącego międzywału. W granicach polderów utrzymać jest pokrycie terenu w formie trwałych użytków zielonych, podlegających ekstensywnemu użytkowaniu co w długiej perspektywie czasowej ma korzystny wpływ zarówno na zwiększenie powierzchni łąk i pastwisk w dolinie rzeki, jak i na dostępność siedlisk dla ptaków wykorzystujących jako siedliska łąkowe, ale także w trakcie migracji jako miejsca odpoczynku i żerowania. Prace przykopy zlokalizowany jest w prawostronnym kuku rzeki, gdzie przed wybudowaniem prawostronnego obwałowania Wisły, zapewne woda występowała z koryta i zalewała ten obszar. Prace modernizacyjne związane z prawostronnym obwałowaniem Wisły, mogą mieć potencjalnie wpływ na etapie realizacji prac na siedliska przylegające bezpośrednio do istniejącego wału, jednak jak wskazują realizacje z innych obszarów np. modernizacja i budowa wałów nad rz. Widawa w obszarze Natura 2000 Łasy Gędrzyńskie PLH020081 lokalizacja miejsc zajęć czasowych oraz rozbudowa wałów w kierunku zawału, skutecznie eliminuje ingerencję w płaty siedlisk przyrodniczych występujące po stronie odwodnej wału. Faktyczne realizacja polderu zalewowego w tym obszarze przywraca część naturalnych terenów zalewowych rzeki Wisły. Na części polderu przewidziano dodatkowo odwrócenie terenów łąk i pastwisk, a także powstanie płytkich zbiorników wodnych stanowiących miejsca występowania płazów i ptaków. Poldery nie stanowią miejsc wyłączonych z użytkowania. Nie jest możliwe na ich terenie zainwestowania polegające na budowie nowej infrastruktury kubaturowej, ich obszar musi być utrzymywany w przeważającej części jako obszar trwałych użytków zielonych, ze względu na to, iż taka forma pokrycia terenu umożliwia także sprawne zarządzanie przepływem wody w obrębie polderów. Tym samym ich powstanie nie generuje zagrożenia ekspansji roślinności niepożądanę.
4.6.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH180020 Dolina Dolnego Sanu W bliskiej odległości od granicy obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu (ok. 5 m) ma znajdować się projektowany polder przeciwpowodziowy Chwałowice 1 (Wariant OP I). W prognozie wskazano wyłącznie fakt bliskiego położenia omawianego obszaru chronionego polderu, pomijając zupełnie analizę możliwych do wystąpienia oddziaływań. Takie położenie polderu względem obszaru chronionego może doprowadzić do ingerencji w cele ochrony określone w pro tego obszaru Natura 2000 ustanowione na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z 19 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 (Dz. Urz. Woj. Podk. 2024 poz. 1611). Realizacja starych elementów polderu polegających m.in. na modernizacji wałów wiślanskich, czy budowie wlotów i wylotów z terenu polderu, może doprowadzić do ryzyka bezpośredniego niszczenia siedliska przyrodniczego chronionego w omawianym obszarze Natura 2000 i przylegającego do terenu planowanego polderu tj. 91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Ponadto prace budowlane mogą wywołać negatywne oddziaływanie na faunę będącą przedmiotem ochrony w PLH180020 Dolina Dolnego Sanu. Wpływ ten można przewidywać w stosunku do modraszka telejus i modraszka <i>nausitius</i>, co sugeruje zidentyfikowane w pro zagrożenie dla populacji tych gatunków, tj. „spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych”. Ponadto w przypadku rezygnacji z gospodarczego rolniczego na terenie projektowanego polderu może dojść do zakończenia składu gatunkowego roślin i ekspansji roślinności o charakterze inwazyjnym. Będzie się to wiązało z negatywnym oddziaływaniem na zlokalizowane i podane w Programie stanowiska czerwonyk łopatek i kumaka nizinny. Wśród zagrożeń dla tego gatunku motyli w pro wymienia się wkraczanie trzcinnika piaskowego <i>Calamagrostis epigios</i> i nawłodzi późnej - gatunków zagrzających rośliny niekardajone, zwłaszcza dla występowania tego gatunku motyli.	Wyjaśniono	Polder planowany jest do zlokalizowania poza granicami obszaru chronionego w obrębie pól uprawnych i użytków zielonych. Woda do polderu zacznie się przelewać w momencie osiągnięcia rzędnej wlotu do polderu, zatem jego działanie nie ma wpływu na warunki wodne zachowania siedliska przyrodniczych bezpośrednio zależnych od wód jak łąsy łęgowe i starorzeczka. W długiej perspektywie czasowej teren polderu będzie pełnił przede wszystkim funkcje przyrodnicze. Grunty w obrębie polderu zostaną przejęte przez Skarb Państwa i zasadniczą część jego obszaru będzie utrzymywana w formie trwałych użytków zielonych. W obrębie polderu mogą występować mniejsze struktury krajobrazowe jak zadrzewienia i zbiorniki wodne. Korzystać z takiej formy użytkowania mogą gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, np. motyle występujące w formie lokalnych metapopulacji. Miejsca zajęć czasowych na sprzęt i zaplecza robot będą lokalizowane po stronie odwodnej obwałowania, a zatem nie będą ingerowały w powierzchnię i stan siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych po stronie odwodnej wału Wisły.

Id		Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/niewzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5	
4.7.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH120010 Lipówka i rezerwat przyrody Lipówka W granicach obszaru Natura 2000 Lipówka oraz pokrywającego się z jego granicami rezerwatu Lipówka przewidziana jest realizacja działań z zakresu zielonej hydrotechniki (retencja bagien i mokradeł). Zakres planowanych działań, opisany na str. 86 Programu, polegający m.in. na „retencjonowaniu wody poprzez jej spiętnienie w zagłębieniach terenu za pomocą ziemnych przetłameń i drewnianych zastawek”, może dać korzystne efekty dla zachowania siedliska 91D0 - niegłębokie, taplowe, obłazowe i jesionowe, dzięki przetrzymaniu zmian warunków hydrologicznych i podniesieniu poziomu wód gruntowych. Działanie to może jednak prowadzić do znaczącego negatywnego oddziaływania na inny przedmiot ochrony omawianego obszaru Natura 2000 - siedlisko przyrodnicze 91T0 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, o czym nie wspomiano w prognozie (str. 304-305). Taką zmianą stosunków wodnych, prowadzącą do zbytniego nawodnienia terenu, może prowadzić do niekorzystnych zmian w strukturze i funkcjonowaniu siedliska. Zbyt wysoka wilgotność gleby może powodować brak tlenu w strefie korzeniowej, co może utrudniać wzrost roślin charakterystycznych dla łąk gwałowych. Przy czym charakterystyczna kombinacja florystyczna jest wskaźnikiem kardynalnym, kluczowym dla zachowania i ochrony siedliska przyrodniczego 91T0 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny. Należy zauważyć, że w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z 3 kwietnia 2023 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lipówka PLH120010 (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2023 r., poz. 2832), wskazano, że „siedlisko przyrodnicze 91T0 w obszarze Natura 2000 Lipówka jest wzorcowym przykładem typowego wystąpienia tego siedliska”. Stan siedliska został zakwalifikowany do kategorii „A” - doskonały, co świadczy o jego szczególnej wartości przyrodniczej na tym obszarze.	Wyjaśniono	Działanie z zakresu retencji bagien i mokradeł polega na retencjonowaniu wody w istniejących urządzeniach wodnych i ciekach naturalnych zlokalizowanych na tym obszarze. Celem działania jest spowolnienie odpływu i zwiększenie retencji korytarowej i głębowej. Działanie to nie zakłada generowania zalewów powierzchniowych w obrębie siedlisk leśnych, a przede wszystkim polega na zwiększeniu retencji korytarowej, w obrębie obiektów odwadniających i cieków poddanych w przeszłości regulacji, które obecnie w przypięszonej formie odprowadzają wodę z terenów leśnych. W obrębie i bezpośrednim otoczeniu obiektów przyrodniczych, dla których działania takie mogłyby mieć niekorzystny wpływ (np. cenne pąty grądowe o optymalnym poziomie wód gruntowych), nie będą one realizowane. Na obecnym etapie zgeneralizowanego programu działań nie ma możliwości szczegółowego określenia lokalizacji i oddziaływania poszczególnych działań. Zadanie należy traktować jako przyjęcie pewnego kierunku działań związanych z retencją wody (zasadniczo zgodnie z realizowanymi w Lasach Państwowych działaniami z zakresu retencji niższej - projekt CPN5), szczegóły wdrożeniowe zostaną opracowane na późniejszym etapie realizacji.	
4.8.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH260027 Ostoja Gaj i rezerwat przyrody Gaj W sąsiedztwie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Gaj (ok. 3,5 km) oraz pokrywającego się z jego granicami rezerwatu Gaj zaplanowano działanie z zakresu zielonej hydrotechniki - zalesienia. Zastrzeżenia budzi brak analiz dotyczących oddziaływania tego działania na ten obszar chroniony, które powinny zostać przedstawione w prognozie. Niemniej, na podstawie oceny GDOS, biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesienia, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 22 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Gaj PLH260027 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2022 r., poz. 3201) oraz na cel ochrony rezerwatu określony w Zarządzeniu Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Gaj (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2017 r., poz. 2842).	Uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie: <i>biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesienia, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 22 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Gaj PLH260027 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2022 r., poz. 3201) oraz na cel ochrony rezerwatu określony w Zarządzeniu Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Gaj (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2017 r., poz. 2842).</i>	
4.9.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLB260001 Dolina Nidy W sąsiedztwie granic obszaru Natura 2000 Dolina Nidy (ok. 1 km) planowane jest działanie z zakresu zielonej hydrotechniki - zalesienia. Zastrzeżenia budzi brak analiz dotyczących oddziaływania na ten obszar chroniony, które powinny zostać przedstawione w prognozie. Na podstawie oceny GDOS, biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesienia względem omawianego obszaru chronionego nie przewiduje się bezpośredniego oddziaływania na cele ochrony wskazane w pzo, obowiązujący w mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 24 listopada 2014 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3296). Niemniej działania realizowane w dolinie Wisły, polegające na budowie zapory czołowej (wariant OP I i OP III), pomimo znaczącej odległości od obszaru PLB260001 Dolina Nidy (ok. 14 km) mogą powodować negatywne oddziaływania na przedmiot ochrony tego obszaru. Realizacja jak i eksploatacja zapory czołowej może tworzyć zagrożenie kolizyjne dla migrujących ptaków, wykorzystujących w trakcie sezonowych wędrówek korytarz ekologiczny Dolina Górnej Wisły (KpD-10), czego nie wzięto pod uwagę w prognozie.	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie: <i>biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesienia względem omawianego obszaru chronionego nie przewiduje się bezpośredniego oddziaływania na cele ochrony wskazane w pzo, obowiązującym na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 24 listopada 2014 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3296).</i> Miejsca ząg czasowych lokalizowane będą po odpowiedniej stronie międzywału. Biorąc pod uwagę warunki terenowe, nie ma możliwości, aby prace realizowane w obrębie planowanych polderów, mogły oddziaływać niekorzystnie na siedliska ptaków siedliskowych, zlokalizowane w obrębie koryta Wisły. Prace oddalone będą kilkadziesiąt metrów od czynnych siedlisk ptaków i dodatkowo oddzielone istniejącym drzewostanem łęgowym. Ewentualne poldery należałoby traktować jako wsparcie dla przyrodniczego systemu międzywału rzeki, ze względu na to, iż będą one w większości pokryte trwałymi użytkami zielonymi, niezamieszkałe i pozbawione innych rodzajów antropopresji.	
4.10.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH260032 Ostoja Sobokowo-Korytnicka W sąsiedztwie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Sobokowo-Korytnicka (ok. 1 km) znajduje się obszar planowanego zalesienia w ramach działań z zakresu zielonej hydrotechniki. W wyniku realizacji tego działania nie przewiduje się oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 28 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sobokowo-Korytnicka PLH260032 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2023 r., poz. 4497).	Uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie: <i>W wyniku realizacji działania nie przewiduje się oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 28 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sobokowo-Korytnicka PLH260032 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2023 r., poz. 4497).</i>	
4.11.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Rezerwal przyrody Wisła pod Zawichostem W bliskim położeniu od granicy rezerwatu przyrody Wisła pod Zawichostem (ok. 70-200 m) przewidziane są poldery przeciwpowodziowe w miejscowości Chwałowice (wariant OP I). Z uwagi na położenie polderów, zastrzeżenie budzi brak analiz dotyczących oddziaływania na ten obszar chroniony. W ocenie GDOS, na etapie straszej oceny oddziaływania na środowisko nie da się wykluczyć możliwości negatywnego oddziaływania na cele ochrony tego obszaru chronionego ustalone na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z 10 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Wisła pod Zawichostem (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2017 r., poz. 3734). W szczególności dotyczy to możliwości wystąpienia pośredniego negatywnego oddziaływania na etapie realizacji prac budowlanych na siedliska ptaków z rzędu sekowych Charadriiformes, charakterystycznych dla doliny Wisły oraz ryzyka bezpośredniego płożenia ptaków z terenów łęgowych.	Wyjaśniono	Poldery planowane są do zlokalizowania po odpowiedniej stronie wału, poza granicami obszaru chronionego. Czynne koryta Wisły dodatkowo oddzielone jest w tym rejonie od obszarów planowanych polderów, pasem lasu o szerokości 400-500 m. Miejsca ząg czasowych lokalizowane będą po odpowiedniej stronie międzywału. Biorąc pod uwagę warunki terenowe, nie ma możliwości, aby prace realizowane w obrębie planowanych polderów, mogły oddziaływać niekorzystnie na siedliska ptaków siedliskowych, zlokalizowane w obrębie koryta Wisły. Prace oddalone będą kilkadziesiąt metrów od czynnych siedlisk ptaków i dodatkowo oddzielone istniejącym drzewostanem łęgowym. Ewentualne poldery należałoby traktować jako wsparcie dla przyrodniczego systemu międzywału rzeki, ze względu na to, iż będą one w większości pokryte trwałymi użytkami zielonymi, niezamieszkałe i pozbawione innych rodzajów antropopresji.	
4.12.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Rezerwal przyrody Skarpy w Morsku (projekt) Zastrzeżenia budzi brak analiz dotyczących oddziaływania na rezerwal przyrody Skarpy w Morsku. Projektowany rezerwal przyrody znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanego polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). Rezerwat ten ma charakter parku krajobrazowego i jego celem jest ochrona przyrody i krajobrazu. W przypadku realizacji polderu istnieje ryzyko negatywnego oddziaływania na stanowiska łęgowe tych ptaków i możliwości zalania ich row w okresach napiekania polderu wodą.	Wyjaśniono	Stanowiska żolny europejskiej w obrębie stromych skarpy doliny Wisły, jak wykazała wiza terenowa, przeprowadzone w obrębie proponowanego rezerwatu przyrody, znajdują się w ich szczytowych, odkrytych częściach, wznoszących się kilkadziesiąt metrów ponad powierzchnię terenu. Nawet przy maksymalnym wypełnieniu polderu nie dojdzie do ich zalania. Sporadyczne zalewy wodami powodziowymi nie zmieniają także trale warunki występowania gatunków, nie wpływają np. na jego bazę żerowiskową. Poziom wody w rejonie proponowanego rezerwatu w okresie wystąpienia powodzi i wyłącznie przy maksymalnym wypełnieniu polderu, w miejscu skarpy doliny Wisły podniesie się o ok. 70 cm w stosunku do istniejącego poziomu tzw. wody 1%. W związku z powyższym tego rodzaju sporadyczna stagnacja wody zbliżona do warunków występujących obecnie nie będzie zagrażała stabilności istniejącej skarpy w stopniu mogącej doprowadzić do zniszczenia stanowisk łęgowych żoln.	
4.13.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Koszyce OCH W granicach wskazanego obszaru chronionego planowane są poldery przeciwpowodziowe: Koszyce, Piotrowice (wariant OP I) i Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). W prognozie błędnie przeanalizowano oddziaływanie na wskazany obszar, określając wpływ jako „niewielki (pomijalny)”. Jednocześnie zaznaczono, że budowa polderu nie jest sprzeczna z obowiązującymi w obszarze zakazami wynikającymi z uchwały nr XXV/382/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z 28 września 2020 roku w sprawie Koszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020 r., poz. 6339). W rzeczywistości położenie wymienionych polderów może oddziaływać na ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów. W szczególności dotyczy to zagrożenia dla działań związanych z utrzymywaniem i odtwarzaniem ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych oraz zachowania siedlisk wilgotnych. Ze względu na specyfikację założenia budowy, największe negatywne oddziaływanie będzie dotyczyło polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa. Realizacja planowanego polderu zakłada budowę zapory czołowej i konsolidację rzeki na odcinku czasy polderu. Należy zaznaczyć, że wskazane prace mogą powodować zniszczenia i poważne utrudnienia w naturalnym występowaniu w sposób wodno- łądowego. Budowa polderu wymaga dodatkowej konieczności realizacji inwestycji towarzyszących, nieokreślonych na etapie Programu i nieuwzględnionych w prognozie, wynikających m.in. z przebudowy drog.	Wyjaśniono	W prognozie zapisano: <i>Uwzględnijając charakter planowanych przedsięwzięć i skalę oddziaływania, jak również wielkość ingerencji na etapie realizacji polderów nie przewiduje się wystąpienia istotnych oddziaływań na obszary chronionego krajobrazu i otulinę parku krajobrazowego.</i> Wpływ pomijalny został określono dla ZPK W widłach Wisły i Raby. Istnienie polderu związane będzie z okresowymi oddziaływaniami związanymi z budową zapory czołowej i wałów bocznych. Po oddaniu do eksploatacji obszar będzie stanowił teren o mieszanych funkcjach rolniczych i przyrodniczych, w obrębie którego wyróżniono różne strefy jak siedliska łąkowe, czy też odwarzania użytków rolnych. Nie będzie możliwe inne bardziej intensywne formy zagospodarowania terenu polderu ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w trakcie przejścia fali powodziowej. Tym samym cele związane z ochroną łączności ekologicznej poprzez funkcjonowanie tzw. stepping stones między płatami siedlisk odpowiednimi dla poszczególnych grup gatunków będą mogły być realizowane. W warunkach normalnej eksploatacji przy średnich i niskich przepływach w Wiśle, występujących przez większą część roku, migracja zwierząt będzie mogła się także odbywać poprzez zapórę czołową, obiekt będzie funkcjonował jak most na rzece. Po obu stronach koryta istnieć będzie kilkudziesięciometrowej szerokości strefa, niezalana wodą, w obrębie której będą mogły się poruszać zwierzęta łądowe.	
4.14.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Nadnidziański OCH i otulina Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego W granicach wskazanego OCH oraz w otulinie parku zaplanowano lokalizację polderu przeciwpowodziowego Nowy Korczyn (wariant OP I). W prognozie błędnie przeanalizowano oddziaływanie na wskazane obszary, określając zasięg skał oddziaływać jako nieistotną. W rzeczywistości, położenie polderu może oddziaływać na ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, wprowadzone na mocy uchwały nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 13 listopada 2014 roku w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3156) oraz uchwały XLIX/874/14 z 13 listopada 2014 roku w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3148). W szczególności dotyczy to zagrożenia dla działań związanych z zachowaniem naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-biotnych, jako celów ochrony wskazanych obszarów.	Wyjaśniono	W rzeczywistości funkcjonowanie polderu będzie wspierać zachowanie podstawowych walorów przyrodniczych w granicach polderu, ze względu na zabezpieczenie obszaru przed możliwym zainwestowaniem oraz utrzymywanie powierzchni trwałych użytków zielonych. Grunty w obrębie polderu stają się własnością Skarbu Państwa, co ułatwia zarządzanie nimi, a na etapie wydawania decyzji środowiskowej możliwe jest ustalenie zasad gospodarowania m.in. w obrębie użytków zielonych, które będą wspierały bioróżnorodność w ich obrębie. Obszary wodno-biotne w obrębie polderu będą funkcjonowały zgodnie ze swoją dotychczasową funkcją, okresowe napiekanie obszaru woda może korzystnie wpłynąć na siedliska ptaków i ptaków.	
4.15.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	OCH Doliny Wisły W granicach wskazanego obszaru chronionego planowane są poldery przeciwpowodziowe: Borsusowa, Nowopole (wariant OP I) i Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). Położenie wymienionych polderów może wpływać na ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, wprowadzone na mocy uchwały nr XVII/295/12 Sejmiku Województwa Małopolskiego z 27 lutego 2012 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2012 r., poz. 1190), co zostaje niewiele przeanalizowane w prognozie. W szczególności dotyczy to zagrożenia dla działań związanych z zachowaniem i odtwarzaniem korytarzy ekologicznych związanych z ekosystemami nieleśnymi. Analogicznie jak w przypadku Koszyckiego OCH, największe negatywne oddziaływanie będą dotyczyło polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa. Istotną punktu polowania zapory czołowej i konsolidację rzeki na odcinku czasy polderu. Należy zaznaczyć, że wskazane prace mogą powodować zniszczenia i poważne utrudnienia w naturalnym występowaniu w sposób wodno- łądowego. Budowa polderu wymaga dodatkowej konieczności realizacji inwestycji towarzyszących, nieokreślonych na etapie Programu i nieuwzględnionych w prognozie, wynikających m.in. z przebudowy drog.	Wyjaśniono	W warunkach normalnej eksploatacji i przepływach średnich oraz niskich w korycie rzeki, które występują przez większość roku obiekt nie będzie stanowił bariery dla organizmów wodnych oraz ssaków. Migracja zwierząt będzie odbywała się wzdłuż koryta rzeki (analogicznie jak w obrębie obiektów mostowych) oraz poprzez specjalne przejścia dla zwierząt w obrębie zapory czołowej (zamknięte na czas piętnięcia wody w obrębie polderu). Ptaki oraz nietoperze w trakcie przelotów wzdłuż koryta rzeki będą musiały wzniesć się ponad obiekty zapory osiągając wysokość ok. 80 m. Po zakończeniu realizacji prac, zahumuszaniu i obsianiu mieszkankami traw zapory polderu, a także po odtworzeniu terenów zielonych powyżej zapory, bezpośrednio w strefie prowadzenia prac, oddziaływania na krajobraz będą występowały, ale będą ograniczone do obiektów zapory i jej bezpośredniego otoczenia. Poza zapórę czołową i wałami bocznymi, teren w obrębie polderu będzie przede wszystkim pokryty roślinnością naturalną i półnaturalną. Wzdłuż koryta rzeki na odcinku, gdzie planuje się zlokalizowanie zapory czołowej obecnie występują wąskie pasy zadrzewień wierzbowych i topolowych, poza bezpośrednim obszarem zajęтым pod zapórę ich zachowanie będzie możliwe.	
4.16.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Włoszczowski-Jędrzejowski OCH W granicach Włoszczowski-Jędrzejowski OCH przewidziany jest obszar zalesienia w ramach działań z zakresu zielonej hydrotechniki. Jak słusznie zauważono w prognozie, działanie to wpisuje się w zakres czynnej ochrony ekosystemów wynikającej z uchwały nr XXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Włoszczowski-Jędrzejowski Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2013 r., poz. 3311). Dotyczy to w szczególności następujących działań: „utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych”.	Uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie w zakresie podkreślenia czynnej ochrony ekosystemów, w aspekcie „utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych”.	
4.17.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Sołecko-Pacanowski OCH W granicach wskazanego obszaru chronionego zaplanowano lokalizację jednego z działań pilotażowych w zakresie zielonej hydrotechniki - retencję rolniczą na gruntach zmeliorowanych. Analiza zakresu czynnej ochrony i zakazów wyznaczonych na tym obszarze, zawarta w uchwale nr XXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 23 września 2013 roku dotycząca wyznaczenia Sołecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2013 r., poz. 3313), wykazała możliwość pozytywnego wpływu wynikającego z realizacji planowanych działań. Zabiegi opisane w prognozie, mające na celu przekształcenie skanalizowanej rzeki w rzekę meandrującą, przyczynią się nie tylko do zwiększenia zdolności retencyjnych rzeki oraz zmniejszenia ryzyka powodziowego, ale także mogą sprzyjać wzrostowi bioróżnorodności poprzez przywrócenie potencjału przyrodniczego doliny, co zostało słusznie opisane na str. 303-304 prognozy.	Uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.2 Retencja na gruntach zmeliorowanych, uzupełniono podkreślenie: <i>Analiza zakresu czynnej ochrony i zakazów wyznaczonych na tym obszarze, zawarta w uchwale nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 23 września 2013 roku dotycząca wyznaczenia Sołecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2013 r., poz. 3313), wykazała możliwość pozytywnego wpływu wynikającego z realizacji planowanych działań.</i>	
4.18.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe W widłach Wisły i Raby oraz Łasy Zwierzynie i Jasię Zespół przyrodniczo-krajobrazowy W widłach Wisły i Raby znajduje się w sąsiedztwie projektowanych polderów: Wawrzyniec i Puszcza Niepolomska (wariant OP I), Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). Z uwagi na lokalizację polderów, w przypadku ich powstania może dojść do zmian w naturalnej retencji tego terenu i pośrednich skutków ubocznych w sąsiednich ekosystemach, czego nie przeanalizowano w wystarczający sposób w prognozie. W szczególności dotyczy to zmiany stosunków wodnych w ekosystemach znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły (polder Wawrzyniec i Puszcza Niepolomska). Powstanie polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa, z uwagi na szeroki zakres planowanych prac, może oddziaływać na zachowanie naturalnego, swoistego krajobrazu tego terenu, będącego miejscem połączenia dwóch dolin rzecznych: Raby i Wisły, chronionego na mocy uchwały nr III/13/14 Rady Miejskiej w Drwinii z 30 grudnia 2014 roku w sprawie ustanowienia na obszarze Gminy Drwinia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego pod nazwą „W widłach Wisły i Raby” (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2015 r., poz. 265). Dodatkowo, projektowany zespół Wawrzyniec i Pus			

Id		Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5	
6.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Działania z zakresu zielonej hydrotechniki W Programie wskazano, że „rozwiązania stanowią inicjalny pakiet działań ze wskazaną lokalizacją i ogólnym zakresem prac, który wymaga opracowania odpowiedniej dokumentacji technicznej w ramach kolejnych etapów realizacji Projektu” - nie wiadomo czy przez dokumentację techniczną należy rozumieć również dedykowany tym działaniom dokument strategiczny, a jeżeli tak, to kiedy zostanie opracowany oraz czy będzie dla niego przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Jeżeli taki dokument nie powstanie, strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla Programu może być jedyną szansą oceny tych działań na poziomie strategicznym. Wobec tego, działania z zakresu zielonej hydrotechniki (zarówno typy działania oraz projekty pilotażowe w wybranych lokalizacjach) powinny zostać ocenione w prognozie w sposób wyczerpujący i adekwatny do poziomu szczegółowości projektu Programu, nie zaś wstępny (rozdział 13.11. prognozy „Wstępna analiza działań z zakresu zielonej hydrotechniki”). Analizy zawarte w tym rozdziale są przedstawione pobieżnie, brak konkretnych wniosków z oceny oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, zwłaszcza na potencjalnie występujące gatunki chronione. Np. w przypadku odwzarniania starorzeczy na str. 301 prognozy przedstawiono informację „Obszar starorzecza nadal z pewnością pełni funkcje przyrodnicze jako miejsce występowania objętych ochroną gatunków zwierząt. W tej grupie będą przede wszystkim gatunki ptaków tj.: żaba zielona Rana esculenta campies oraz kumak niżyny Bombina orientalis, a także czekotka drewna Hyla arborea”. W prognozie jedynie sygnalizowana jest możliwość wystąpienia oddziaływań negatywnych. „Odwzornienie stanu starorzecza związane będzie z koniecznością usunięcia z jego części drzew i krzewów, co może mieć negatywny wpływ na lokalnie występujące gatunki ptaków”. Analizy w stosunku do działań z zakresu zielonej hydrotechniki należy poszerzyć, uzupełnić, wnioski przedstawić w sposób przejrzysty, w stosunku do możliwych oddziaływań negatywnych przedstawić rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub kompensacyjne; zaproponować działania monitoringowe.	Wyjaśniono a)Prace przygotowawcze: -Weryfikacja postanowień następujących dokumentów: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy, Plan urządzania lasów, Dokumenty dotyczące ochrony obszarów przyrody, -Rozpoznanie lokalnych warunków klimatycznych, wodnych i glebowo-gruntowych, -Rozpoznanie uwarunkowań przyrodniczych (inwentaryzacja siedlisk i gatunków chronionych), -Wykonanie dokumentacji umożliwiającej odtworzenie naturalnej retencji z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i odbudową, poprawą stanu siedlisk. b)Przeprowadzenie wszelkich prac związanych z przygotowaniem obszaru pod planowane działanie. a)Etap realizacji działania. b)Nadzór specjalistów przy realizacji działania. c)Prowadzenie działań monitoringowych. d)Przeprowadzenie regularnych czynności ochronnych.		
6.1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Odnosnie odwzarniania starorzeczy przedstawiono kilka możliwych sposobów realizacji tego działania (str. 33 prognozy), ale brak oceny tych sposobów w prognozie, ani rekomendacji, który z nich stanowi najlepszy wybór. Należy zauważyć, że działania realizowane w celu poprawienia retencji starorzecza, na skutek prac ingerujących w dno zbiornika lub w jego linie brzegową (regulacja brzegów) mogą okazać się rozwiązaniem niekorzystnym z punktu widzenia zachowania jego naturalnego charakteru.	Wyjaśniono Na obecnym etapie nie ma dostępnych danych umożliwiających dokonanie szczegółowych ocen i doprecyzowania dokładnych rozwiązań. Zaproponowano rozwiązania, które mogą być zastosowane, ale dokonanie wyboru zastosowanego rozwiązania nastąpi na kolejnym etapie. Tego rodzaju analiza możliwa jest do przeprowadzenia na etapie oceny oddziaływania na środowisko, przy znanych walorach przyrodniczych konkretnych lokalizacji oraz dokładniejszych danych na temat koniecznego zakresu prac technicznych. Działania te obejmują de facto renaturyzację zdegradowanych obiektów przyrodniczych, z założenia powodować więc będą pewne zaburzenie w istniejącym układzie przyrodniczym, ale realizowane w celu osiągnięcia lepszych warunków przyrodniczych w przyszłości, po zakończeniu prac ziemnych.		
6.2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Odnosnie zalesiania nie wskazano jakie gatunki drzew zostaną wykorzystane. W prognozie powinny zostać przedstawione zalecenia w tym zakresie	Uwzględniono Wprowadzono uzupełnienie w Prognozie. Realizacja działania obejmować będzie nasadzenia z gatunków rodzimych typowych dla obszaru objętego działaniem o charakterze zbliżonym do naturalnego układu biocenotycznego. Zalesienia powinny być prowadzone z zakresem i szczegółowym warunkami wynikającymi z opracowanego na dalszym etapie projektu przy nadzorze specjalisty przyrodnika.		
6.3.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Jako że kolejne lokalizacje dla działań z zakresu zielonej hydrotechniki nie są jeszcze wybrane, w Programie oraz w prognozie należy zawrzeć rekomendacje co do kryteriów wyboru tych lokalizacji. Przykładowym kryterium powinna być aktualna wartość przyrodnicza potencjalnego obszaru. Działania powinny być zaplanowane w pierwszej kolejności na obszarach najbardziej zdegradowanych, o niskiej wartości przyrodniczej.	Uwzględniono Wprowadzono uzupełnienie w Prognozie, precyzując kryteria wyboru kolejnych działań, uwzględniając aktualną wartość przyrodniczą potencjalnego obszaru, położenie działania na obszarach zdegradowanych.		
6.4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Dodatkową kwestię stanowią starorzecza przeznaczone do odtworzenia, które są zlokalizowane na terenie polderów Przypok oraz Koszyce-Szczurowa tj. w przypadku realizacji wariantu OP II (rysunki na str. 31 prognozy). Zgodnie z informacją na str. 32 „Wskazane starorzecza będą wymagały odtworzenia do „pierwotnego” kształtu i powinny zostać pogłębione do poziomu wód gruntowych, tak aby możliwe było utrzymywanie w rich wody nie tylko poprzez zalew powierzchniowy. Brzegi powinny być możliwie płaskie, skarpy nachylone ok. 1:5. Strefa brzegowa powinna zostać utrzymywana jako otwarta o niskiej roślinności poprzez regularne wykaszanie. Na części brzegów może być pozostawiona strefa szuwaru”. Ocena oddziaływania na środowisko tego zakresu prac nie została uwzględniona w prognozie.	Wyjaśniono Na obecnym etapie nie ma dostępnych danych umożliwiających dokonanie szczegółowych ocen w tym zakresie. Tego rodzaju analiza możliwa jest do przeprowadzenia na etapie oceny oddziaływania na środowisko, przy znanych walorach przyrodniczych konkretnych lokalizacji oraz dokładniejszych danych na temat koniecznego zakresu prac technicznych. Działania te obejmują de facto renaturyzację zdegradowanych obiektów przyrodniczych, z założenia powodować więc będą pewne zaburzenie w istniejącym układzie przyrodniczym, ale realizowane w celu osiągnięcia lepszych warunków przyrodniczych w przyszłości, po zakończeniu prac ziemnych.		
7.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Oddziaływania skumulowane Na potrzeby oceny w prognozie przenalizowano działania wpisane w dokumentach strategicznych takich jak Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborom wody oraz Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły. Należy ocenić, że analiza oddziaływań skumulowanych zawarta w prognozie ma zbyt ogólny charakter. Wskazane w załączniku nr 9 Oddziaływania skumulowane działania, wymienione są wyłącznie przy użyciu kodów, co utrudnia identyfikację danego działania i przypisanie do adekwatnego dokumentu strategicznego. W prognozie nie dokonano pełnych analiz pozwalających wskazać możliwe skutki kumulacji oddziaływań na środowisko, w szczególności na zidentyfikowanie w granicach planowanych inwestycji obszarów chronionych i ich przedmiotów ochrony. Przykładem tego jest działanie oznaczone w załączniku nr 9 do Programu kodem W_GZW_5003, określone pełną nazwą w załączniku 1 do Programu (str. 8-9). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r. poz. 2739), jest to działanie pn. Budowa zbiornika retencyjnego na potoku Drwinka w rejonie Puszczy Niepołomickiej (...) wraz z budową polderu Puszcza Niepołomicka (wariant OP I). W zakresie potencjalnych kumulacji oddziaływań przedstawiono następujące wnioski: „nie przewiduje się wystąpienia istotnego wpływu skumulowanego na JCWP, nie przewiduje się wystąpienia istotnego wpływu skumulowanego na obszar chroniony, może potencjalnie wystąpić wpływ skumulowany na korytarz ekologiczny, niezbędne będzie wdrożenie działań minimalizujących zaproponowanych w niniejszej Prognozie i doprecyzowanych na późniejszym etapie: uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach”. Możliwy wpływ skumulowany został przenalizowany w sposób niewystarczający, ponieważ pominięto skutki oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000 Puszcza Niepołomicka PLB120002. Zwiększenie zdolności retencyjnej terenu w obrębie zbiornika i zmiana strefy zalewowej rzeki Drwinki może negatywnie wpływać na siedliska lśne, a jednocześnie zagospodarowanie terenów otwartych pod zbiornik (W_GZW_5003) oraz powodować zmniejszenie obszaru zerowisk dla puszczyka uralensis - przedmiotu ochrony w Puszcza Niepołomicka PLB120002. Pomimo wskazania możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych o charakterze negatywnym, nie zaproponowano w stosunku do tych kumulacji możliwych do wdrożenia przykładów działań zapobiegających, minimalizujących i kompensujących. Nie wiadomo również czy zidentyfikowane oddziaływania skumulowane dotyczą etapu realizacji czy eksploatacji.	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono Przy analizie oddziaływań skumulowanych uwzględniono działania przewidziane w dokumentach strategicznych takich jak: Plan Zarządzania Ryzykiem Powodii, Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborowi wody, Plan gospodarowania wodami, jak również inwestycje przewidziane przez RZGW Kraków i Rzeszów (PPI). Brano pod uwagę działania/inwestycje, które mogą prowadzić do skumulowanego oddziaływania z ocenianymi wariantami (OP I, OP II i OP III). W załączniku nr 9 zebrano inwestycje, które mogą powodować efekt skumulowany z działaniami przewidzianymi w ramach ocenianych wariantów. Dodatkowo przy ocenach oddziaływania uwzględniono oceny wpływu przedstawione w ramach przeprowadzonych ocen oddziaływania na środowisko (wykonanych w ramach poszczególnych prognoz oddziaływania na środowisko – dalszego nie przytaczano przedmiotów ochrony obszarów chronionych, bazowano na ocenach już wykonanych). Oceny te były przeprowadzone na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podstawę oceny oraz przyjętą metodologię przedstawiono w ostatniej kolumnie tabel (załącznik nr 9). Należy również podkreślić, iż przeprowadzone oceny wykonywane są na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i pozwalają na zidentyfikowanie możliwego wpływu skumulowanego. W sytuacji realizacji Programu, dla każdej inwestycji przeprowadzana będzie odrębna ocena oddziaływania na środowisko, w tym uszczegółowiona ocena wpływu skumulowanego. W Prognozie zwrócono uwagę, że na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach sporządzanej dokumentacji środowiskowej wykonywana będzie analiza oddziaływań skumulowanych. Będzie to etap potwierdzenia/zweryfikowania zidentyfikowanych oddziaływań na etapie procedury strategicznej. Przyjęte w tabelach w załączniku nr 9 ID działania jest tożsame z numerami działań wykazywanymi w rozporządzeniu w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły. W nawiązaniu do uwagi oraz w celu ułatwienia identyfikacji inwestycji, w załączniku nr 9 wprowadzono słownik inwestycji. Odnosząc się do analiz związanych z wpływem na obszar chroniony Natura 2000 Puszcza Niepołomicka PLB120002 – proponowane działania wynikające z ocenianego Programu nie powinny powodować wpływu na cele obszaru chronionego (co wyjaśniono w odpowiedzi na uwagę – pkt. 4.1). W związku z powyższym, realizacja polderu nie stanowi istotnej kumulacji z innymi działaniami z uwagi na brak przewidywanego wpływu na obszar Natura 2000. Prognozę działań minimalizujących dotyczących poszczególnych działań, mogących oddziaływać na środowisko przyrodnicze przedstawiono w rozdziałach 13.2. oraz załącznikach do prognozy, nie formułując ich ponownie przy analizach skumulowanych. Działania te mają zastosowanie również do ograniczania wpływu związanego ze zidentyfikowanymi oddziaływaniami skumulowanymi. W załączniku z analizą skumulowaną doprecyzowano zapis czy oddziaływanie dotyczy etapu eksploatacji czy realizacji.		
8.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub kompensacyjne W tabeli w załączniku 3 zestawiono łącznie 54 działania, jednak nie są to wszystkie działania minimalizujące, o których mowa w treści prognozy np. konieczność nadzoru chiropterologicznego (str. 237); konieczność poprzeczenia zaleśień inwentaryzacji przyrodniczą (str. 306). W tabeli nie uwzględniono też koniecznych działań kompensacyjnych takich jak nasadzenia zastępcze drzew i krzewów. Z tabeli należy usunąć działanie 8K „Wykonanie szczegółowych analiz na etapie opracowywania raportu OOS/KIP”, ponieważ jest to obowiązkowy etap w procesie realizacji przedsięwzięć.	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono W tabeli w załączniku wprowadzono działanie dot. konieczności prowadzenia prac pod nadzorem przyrodniczym, który podejmował będzie odpowiednie decyzje w celu ochrony fauny i flory, zatem obejmujący również nadzór chiropterologiczny. W treści Prognozy przy identyfikowaniu oddziaływań w zależności od grupy zwierząt – odnoszono się do konkretnego nadzoru przyrodniczego. Zgodnie z uwagą, uzupełniono w tabeli w załączniku nr 3 uszczegółowienie specjalistów, dodano zapis dot. nasadeń zastępczych oraz usunięto zapis: Wykonanie szczegółowych analiz na etapie opracowywania raportu OOS/KIP. Uzupełnienie wprowadzono w załączniku nr 3. Tabela w załączniku nr 3 stanowi Prognozę działań minimalizujących dotyczących realizacji polderów. Zapisy dot. działań z zakresu zielonej hydrotechniki (np. konieczność poprzeczenia zaleśnień inwentaryzacji przyrodniczą) znajdują się w rozdziale 13.11. Prognozy.		
9.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Monitoring Część działań monitoringowych ma być realizowana wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska. W przypadku pozostałych zaproponowanych działań monitoringowych nie wskazano częstotliwości ich prowadzenia, co należy uzupełnić. Poza wskazanymi działaniami dotyczącymi prowadzenia monitoringu przed rozpoczęciem prac należy uwzględnić również monitoring po zakończeniu prac, który umożliwi porównanie stanu przed i po realizacji założeń Programu. Zakończeniem dodatkowego monitoringu jest reagowanie na skutki wywołane przede wszystkim możliwą ingerencją w drożność znajdujących się w granicach oddziaływania inwestycji korytarzy ekologicznych, w szczególności w obrębie projektowanego polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III) i z przewidywanego znaczącego negatywnego oddziaływania w korytarz ekologiczny Dolina Górnej Wisły (KPd-10). Monitoring będzie stanowił również narzędzie służące do badania wykorzystania przez zwierzęta czasu polderów i ewentualnego projektowania działań ograniczających negatywne skutki gwałtownego napełnienia wodą.	Uwzględniono Wprowadzono uzupełnienie w zakresie częstotliwości prowadzenia monitoringu oraz dodano nowe działania monitoringowe w zakresie drożności znajdujących się w granicach oddziaływania inwestycji korytarzy ekologicznych. Uzupełnienie wprowadzono w załączniku nr 3.		
10.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOS-WST.410.18.2024.BW/MC)	Uwagi dodatkowe: •lokalizacja polderów względem obszarów chronionych (Załącznik 7) - na mapkach są zaznaczone obszary chronione wraz z ich rodzajem, jednak nie są wpisane nazwy tych obszarów, co utrudnia zrozumienie wzajemnego położenia obszarów chronionych i poszczególnych polderów; •w Programie znajdują się informacje na temat podsumowania, np. na str. 111 „Odniesienie się do ewentualnych uwag i wniosków społeczeństwa, zgłoszonych w ramach procedury strategicznej, zostanie przedstawione zgodnie z art. 55 ust. 3 Ustawy OOS w Podsumowaniu do Programu działań”, czy też Rozdział 11 o nazwie „Podsumowanie Programu działań” - należy wyjaśnić, że podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy oos, jest podsumowaniem przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a nie podsumowaniem opracowywanego projektu dokumentu. Należy w tym miejscu przypomnieć, że zgodnie z art. 55 ust. 4 ustawy oos, organ opracowujący projekt dokumentu przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem właściwym organom opiniującym.	Uwzględniono W Prognozie poprawiono załącznik nr 7 dopisując nazwy obszarów chronionych. W Programie poprawiono zapis dotyczący Podsumowania.		